

عربی (بان قرآن (۷)

۱- گزینه ۴»

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۱۸)

من: هرکس / جَرَبَ: بیازماید / المَجْرَبُ: آزموده، آزمایش شده / حَلَّتْ: فرود می آید / التَّدَامَةُ: پشیمانی / والله: قسم به خدا / ما رأينا حَبًّا بِلا مَلامَةٍ: عشقی را بدون سرزنش ندیده ایم

۲- گزینه ۲»

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۳۳)

تَوَجَّدُ: وجود دارند، یافت می شوند / أَسْمَاكَ تَسْتَطِيعُ: ماهی هایی که می توانند / الماء: آب / الطَّيْران: پرواز / التفز: پریدن (می توان به صورت فعل هم در این جا ترجمه کرد) / زعانفها: الكبيرة: باله های بزرگشان

۳- گزینه ۱»

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۲)

المتواضعون: فروتنان / لا يُصْعِقُونَ خَدَمَهُمْ: با تکبر رویشان را بر نمی گردانند / النَّاس: مردم / لا يَمَشُونَ: راه نمی روند / الأرض: زمین / مَرَحِينَ: با ناز و خودپسندی و شادمانه

۴- گزینه ۳»

(قاله مشیرپناهی، ترجمه، ترکیبی)

«إِنَّ» قطعاً، همانا، بدون شک... (دَقَّتْ کتید که در تست ها ترجمه شدن یا نشدن «إِنَّ» مهم نیست) / «لَا نَبْتَثُ عَنْ...» دنبال... نمی گردیم، جستجو نمی کنیم / «الْأَيْدِي السَّخِيَّةُ»: دست های پنهان شده / «عند المصاعب»: هنگام سختی ها / «نَجِدُ»: می یابیم، پیدا می کنیم / «خير طريق»: بهترین راه / «للاوصول»: برای رسیدن / «الأفاضل (مفرد أفضل)»: برترین ها، بهترین ها

۵- گزینه ۲»

(سعید یعفری، ترجمه، ترکیبی)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «حَسَنٌ: نیک گردان

گزینه ۳: «صَدَقَ الْمُرْسَلُونَ: پیامبران راست گفتند

گزینه ۴: «أكبر متحف في العالم: بزرگ ترین موزه در جهان

۶- گزینه ۴»

(مبیر همایی، ترجمه، ترکیبی)

نکات مهم درسی:

عَلَّمَ: آموزش داد، یاد داد «قد» بر سر مضارع به معنای گاهی / شاید ترجمه می شود.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «التَّوَعِيَات» دارای ضمیر نیست، لذا باید «جنس ها» ترجمه می شد!

گزینه ۲: اسم تفضیل «أكثر» صفت برای «تخفيفاً» است و چون مضاف نیست باید با «تر» ترجمه شود: تخفیفی بیشتر

گزینه ۳: اسم تفضیل «أحمد» صفت برای أسلوب مقایسه است و باید با «تر» ترجمه می شد: روشی ستودنی تر.

۷- گزینه ۴»

(سعید یعفری، ترجمه، ترکیبی)

«أقربائنا»: نزدیکان مان

۸- گزینه ۴»

نکات مهم درسی:

اسم بدون آل + ضمیر + اسم ال دار = ترکیب اضافی - وصفی (مضاف و موصوف + ضمیر مضاف إليه + صفت)

برای مقایسه از وزن «أفعل» استفاده می شود حتی مقایسه بین مؤنث ها!

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «سِتَّ سَنَوَاتٍ»: شش سال

گزینه ۲: ترکیب «أختی الأكبر» اشتباه است چون اسم تفضیل ال دار صفت است برای اسم پیش از خود و باید «الکبری» می آمد، و برای مقایسه از وزن فُعلی استفاده نمی شود لذا به جای «کبری مَنی» باید «أكبر مَنی» ذکر می شد، و «أخی الأصغر»: برادر کوچک ترم!

گزینه ۳: «أختی الکبيرة»: خواهر بزرگم، «أخی الأصغر»: برادر کوچک ترم، «سِتَّ سَنَوَاتٍ»: شش سال، «صغیر»: کوچک!

۹- گزینه ۴»

(مریم آقاییاری، مفهوم، صفحه ۱۴)

«دشمنی (فرد) دانا بهتر از دوستی (فرد) نادان است.»

که با عبارت مقابل خود تناسب مفهومی ندارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: از آب انبارها درباره سوارانی که در بیابان ها تشنه و سرگرداند، پرس!

گزینه ۲: گاهی چشمه زندگانی در تاریکی ها جست و جو می شود!

گزینه ۳: هرکس قبل از سخن گفتن بیندیشد، اشتباهش کم می شود!

۱۰- گزینه ۴»

(مبیر همایی، ترجمه، ترکیبی)

فعل مضارع «تَسْتَخْدِمُ» از باب «استفعال» است و فعل شرط که حرکت هایش درست است و نیز «الْمَعْرَكَةُ» اسم مکان است بر وزن «مَفْعَلَةٌ» که حرکت هایش درست است و فعل «يَنْسَجِبُ» از باب «انفعال» است و حرکت هایش درست!

شکل درست واژگان گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «يَتَذَكَّرُ» فعل از باب «تَفَعَّلَ» اصلاً کسره ندارد، «الْمُدْرَسَةُ»: اسم مکان بر وزن «مَفْعَلَةٌ» است.

گزینه ۲: «مُجَالَسَةٌ» مصدر باب «مُفَاعَلَة» است و باید بر وزن «مُفَاعَلَةٌ» بیاید!

گزینه ۳: «يَتَعَايَشُوا تَعَايُشاً» فعل و مصدر از باب «تَفَعَّلَ» است و فعل در این باب کلاً کسره نمی گیرد و مصدرش نیز بر وزن «تَفَعَّلَ» است!

ترجمه متن:

قطعاً گندم از مهم ترین محصولات کشاورزی در ایران به شمار می آید و از قدیمی ترین محصولاتی است که انسان آن را استفاده کرده است. برای همین گندم بیش ترین دانه کشت شده در جهان می باشد و کشت آن تقریباً ۲۵ درصد از زمین های کشاورزی در جهان را در بر می گیرد. مردم از گندم در صنایع مختلفی استفاده می کنند؛ در نانوائی ها و مغازه های شیرینی فروشی و آشپزی و ... شما مراحل مختلف برای تهیه نان را می خوانید: در ابتدا کشاورزان گندم را در کوه ها و زمین های آبی و ... می کارند و بعد از مدتی آن را درو می کنند. گندم به آرد تبدیل می شود و بعد از مدتی به نانوائی ها منتقل می شود و در آنجا نانوائیان از آن خمیر درست می کنند سپس نان از خمیر پخته می شود و بعد از آن، آن را به مصرف کننده می فروشد.

۱۱- گزینه ۲»

(معمود عاشوری/رویی، درک مطلب، ترکیبی)

بر اساس متن گزینه ۲» درست می‌باشد، زیرا نان در نانوائی‌ها برای فروش آن به مردم پخته می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» : بر حسب متن نادرست است، زیرا معنای این گزینه چنین است (گندم فقط در کوه‌ها کاشته می‌شود و در مکان‌هایی دیگر کاشته نمی‌شود).

گزینه ۳» : بر حسب متن نادرست است، زیرا معنای این گزینه چنین است (مردم از گندم فقط در صنعت نان استفاده می‌کنند).

گزینه ۴» : بر حسب متن نادرست است، زیرا معنای این گزینه چنین است (گندم از محصولات جدید در جهان شناخته می‌شود).

۱۲- گزینه ۱»

(معمود عاشوری/رویی، درک مطلب، ترکیبی)

مناسب‌ترین گزینه برای عنوان متن گزینه ۱»، می‌باشد. (گندم و اطلاعاتی درباره کشت آن و موارد استفاده از آن).

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲» : تجارت گندم در جهان و فایده‌های آن برای مردم.

گزینه ۳» : نان و روش‌های تهیه آن در کشورهای اسلامی.

گزینه ۴» : گیاهان و نقش آن‌ها در زندگی انسان و حیوانات.

۱۳- گزینه ۲»

(معمود عاشوری/رویی، قواعد، ترکیبی)

سؤال گفته، گزینه درست را به ترتیب برای واژه‌های داخل پراکنش مشخص کنید.
(المَحَاصِل: جمع مکسر «المحصول» اسم مفعول، معرب / صِنَاعَات: جمع مؤنث سالم و نکره / يُنْقَلُ: فعل ثلاثی مجرد و مجهول است.

۱۴- گزینه ۴»

(معمود عاشوری/رویی، قواعد، ترکیبی)

در گزینه ۴»، کلمه «الْتَمَحَ» نائب فاعل و مرفوع است، زیرا فعل «يُبْدَلُ» مجهول می‌باشد.

۱۵- گزینه ۴»

(معمود عاشوری/رویی، قواعد، صفحه‌های ۵، ۶، ۲۱ و ۲۲)

چند اسم تفضیل و اسم فاعل به ترتیب در متن وجود دارد؟

در متن به ترتیب ۳ اسم تفضیل و ۴ اسم فاعل وجود دارند.

اسم تفضیل‌ها: أَهَمُّ / أَقْدَمُ / أَكْثَرُ

اسم فاعل‌ها: مُخْتَلِفَةٌ / السُّمَارِغُ / السُّمَارِغُونَ / المُسْتَهْلِكُ

۱۶- گزینه ۲»

(ولی‌الله نوروزی، قواعد، صفحه ۷)

کلمه «خَيْرٌ» بعد از حرف جرّ «مِنْ» آمده است و به معنای «کار خوب، خوبی» می‌باشد. ولی در سایر گزینه‌ها به ترتیب معنای «بهتر از - بهترین - بهتر از» یعنی معنای صفت تفضیلی یا عالی دارد که به عنوان اسم تفضیل در نظر گرفته می‌شود.

۱۷- گزینه ۳»

(ولی‌الله نوروزی، قواعد، صفحه ۳۶)

کلمه «مَنْ» در این‌جا جمله به معنای «کسی‌که» است و جزء ادوات شرط نیست ولی در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «إِنْ: اگر / ما: هر آن‌چه / إِذَا: هرگاه، اگر» به عنوان ادوات شرط می‌باشند.

۱۸- گزینه ۴»

(ولی‌الله نوروزی، قواعد، صفحه ۲۱ و ۲۲)

کلمه «الْمُتَلَمَّعَات» به فتحه عین الفعل به عنوان اسم مفعول از فعل ثلاثی مزید و کلمه «مُتَزَوِّجَةٌ» به عنوان اسم مفعول از فعل ثلاثی مجرد است، اما در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «الْمُسَافِرِينَ - ناهياً - عمالاً (جمع مکسر عامل)» همگی اسم فاعل هستند.

۱۹- گزینه ۴»

(معمود عاشوری/رویی، قواعد، ترکیبی)

«الْمَنَازِل» جمع «الْمَنْزِل» مبتدا و موصوف برای «الْمَصْنُوعَةُ» و اسم تفضیل «خَيْر» خبر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» : «مَطَاعِم» جمع مَطْعَم: مضاف‌إلیه و اسم تفضیل «أَفْضَل» خبر است.

گزینه ۲» : اسم تفضیل «أَضْحَم» مبتدا و مضاف و اسم مکان «الْمَعَابِد» مضاف‌إلیه است.

گزینه ۳» : اسم تفضیل «أَجْمَل» مجرور به حرف جرّ و مضاف و اسم مکان «مَنَاطِر» مضاف‌إلیه است.

۲۰- گزینه ۲»

(بهزاد یحیٰی نبش، قواعد، صفحه ۳۶ و ۳۷)

منظور از سؤال این است که در کدام گزینه فعل شرط مضارع است.

در گزینه ۱» «تَبَّهَ»، در گزینه ۳» «تَكَلَّمُوا» و در گزینه ۴» «تَوَكَّلَ» ماضی باب (تَفَعَّل)

هستند. ولی در گزینه ۲»، «تَعَلَّمَ» مضارع از باب «تَفَعَّل» است.

ریاضی و آمار (۲)

۲۱- گزینه «۱»

(معمربمیری، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۲ و ۳)

هر جمله خبری که بتوانیم دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست را به آن نسبت بدهیم، گزاره است. عبارت (د) امری و عبارت (ه) سؤالی است، پس گزاره نیستند. سایر موارد گزاره هستند.

۲۲- گزینه «۳»

(معمربمیری، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۳)

اگر n تعداد گزارهها باشد، 2^n تعداد ردیفها در جدول ارزش گذاری است.

$$2^n = 32 \Rightarrow 2^n = 2^5 \Rightarrow n = 5$$

۲۳- گزینه «۱»

(معمربمیری، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۲ و ۶)

ابتدا حاصل $(\sim p \wedge r) \sim$ را به کمک قانون دمورگان به دست می آوریم که برابر با $(p \vee \sim r)$ می شود. پس به عبارت $(p \vee r) \wedge (p \vee \sim r)$ می رسیم. به جای $(p \vee r) \wedge (p \vee \sim r)$ می توانیم عبارت $p \vee (r \wedge \sim r)$ را قرار دهیم. از طرفی:

$$(r \wedge \sim r) \equiv F$$

$$p \vee (r \wedge \sim r) \equiv (p \vee F) \equiv p$$

۲۴- گزینه «۴»

(معمربمیری، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۲ و ۷)

گزاره $q \Rightarrow p$ به انتهای مقدم درست است و ترکیب عطفی آن با r وابسته به ارزش r است. اگر در یک ترکیب شرطی مقدم نادرست باشد، آن گاه گزاره مرکب بنا به انتهای مقدم درست است. در سایر گزینهها ارزش گزاره مرکب داده شده وابسته به r نیست.

۲۵- گزینه «۴»

(امسان غنی زاده، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۲ و ۱۱)

$$\begin{cases} p \equiv T \\ q \equiv F \\ r \equiv \text{دلخواه} \end{cases}$$

$$(r \Leftrightarrow p) \Leftrightarrow (p \Leftrightarrow q) \Leftrightarrow (r \Leftrightarrow T) \Leftrightarrow (T \Leftrightarrow F) \Leftrightarrow r \Leftrightarrow F \Leftrightarrow \sim r$$

۲۶- گزینه «۴»

(معمربمیری، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۲ و ۱۱)

ترکیب شرطی زمانی نادرست است که تالی نادرست و مقدم درست باشد. تالی یعنی $p \vee \sim q$ باید نادرست باشد پس p و q هر دو نادرست هستند (پس $\sim p$ و $\sim q$ هر دو درست هستند)

حال ارزش گزاره $p \Rightarrow r$ را می خواهیم چون p نادرست است (p مقدم) بنابراین ترکیب شرطی $p \Rightarrow r$ به انتهای مقدم درست است در نتیجه گزینه ای درست است که ارزش آن همواره درست باشد. در گزینه «۴» داریم:

$$\sim q \Leftrightarrow p \equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$$

در سایر گزینهها داریم:

$$p \vee q \Leftrightarrow p \equiv \frac{F \vee T}{T} \Leftrightarrow F \equiv F$$

$$p \Leftrightarrow q \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$$

$$\sim q \Leftrightarrow \sim p \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$$

۲۷- گزینه «۴»

(معمربمیری، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۱۲ و ۱۳)

اگر عدد مورد نظر را x بگیریم، نماد ریاضی عبارت داده شده به صورت زیر است:

$$(3x)^2 + \frac{1}{3}x^3 = 2x - 4 \Rightarrow 9x^2 + \frac{1}{3}x^3 = 2x - 4$$

۲۸- گزینه «۳»

(معمربمیری، گزارهها و ترکیب گزارهها، صفحه ۱۳ و ۱۸)

$$p \Rightarrow q$$

استدلال $\frac{q}{\therefore p}$ یک مغالطه است و نتیجه آن ممکن است درست یا نادرست باشد.

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{p}{x > 0} \Rightarrow \frac{q}{x^2 > 0} \\ \frac{(-5)^2 > 0}{q} \\ \therefore \frac{-5 > 0}{p} \end{array} \right.$$

نتیجه به دست آمده نادرست است.

۲۹- گزینه «۳»

(فرشید کریمی، توابع ثابت، چندضابطه ای و همانی، صفحه ۲۶ و ۲۷)

نمودار داده شده، نمودار یک تابع ثابت با ضابطه $y = b$ است. ضریب x^2 یعنی $a - 5$ باید صفر باشد ($a - 5 = 0$) و به ازای $a = 5$ ضابطه تابع می شود: $y = 2$ پس $b = 2$ هست.

$$3a - 2b = 3 \times 5 - 2 \times 2 = 15 - 4 = 11$$

۳۰- گزینه «۱»

(معمربمیری، توابع ثابت، چندضابطه ای و همانی، صفحه ۲۶ و ۲۷)

چون تابع ثابت است، مؤلفه های دوم همه زوج های مرتب با هم برابرند، پس:

$$1) t = 8$$

$$2) 3m + 2 = 8 \Rightarrow 3m = 6 \Rightarrow m = 2$$

$$3) n^2 - 2n = 8 \Rightarrow n^2 - 2n - 8 = 0$$

$$\Rightarrow (n - 4)(n + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 4 \Rightarrow 2n - 5 = 3 \\ n = -2 \Rightarrow 2n - 5 = -9 \end{cases}$$

$$n = 4 \Rightarrow f = \{(3, 8), (2, 8), (3, 8), (4, 8)\}$$

$$n = -2 \Rightarrow f = \{(3, 8), (2, 8), (-9, 8), (4, 8)\}$$

تابع سه عضوی است. پس فقط $n = 4$ قابل قبول است.

$$m^2 + n^2 + t^2 = (2)^2 + (4)^2 + (8)^2 = 4 + 16 + 64 = 84$$

۳۱- گزینه «۳»

(معمربمیری، توابع ثابت، چندضابطه ای و همانی، صفحه ۲۷ و ۲۹)

ضابطه های بالا و پایین در $x = 3$ اشتراک دارند، پس مقدار y که به ازای $x = 3$ از هر دو ضابطه به دست می آید باید با هم مساوی باشند:

$$\frac{x=3}{x-4n} \rightarrow x-4n = 2nx + 3 \xrightarrow{x=3} 3-4n = 6n + 3 \Rightarrow 10n = 0 \Rightarrow n = 0$$

۳۲- گزینه «۲»

(فرشید کریمی، توابع ثابت، چندضابطه ای و همانی، صفحه ۳۰ و ۳۳)

در تابع همانی مؤلفه های اول و دوم با هم برابرند. در نتیجه:

$$\begin{array}{l} a - b = 5 \\ 2a + b = 4 \end{array} \xrightarrow{\text{حل دستگاه}} \begin{cases} a - b = 5 \\ 2a + b = 4 \end{cases} \Rightarrow 3a = 9 \Rightarrow a = 3, b = -2$$

$$c - 2 = 7 \Rightarrow c = 9$$

در نتیجه حاصل abc برابر است با:

$$3 \times (-2) \times 9 = -54$$

گزینه ۴ - ۳۳

(علی حسینی نوه، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه ۳۰ تا ۳۳)

ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ است. پس ضرب x باید ۱ و عددی که بعد از x می‌آید (عدد ثابت)، صفر باشد:

$$f(x) = (a-1)x + b + 2 \Rightarrow \begin{cases} a-1=1 \Rightarrow a=2 \\ b+2=0 \Rightarrow b=-2 \end{cases}$$

$$a-b = 2 - (-2) = 4$$

گزینه ۲ - ۳۴

(فاطمه رأی زن، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶، ۲۷ و ۳۰ تا ۳۳)

g تابع همانی است، پس: $g(5) = 5$

$$\Rightarrow f(5) + g(5) = 12 \Rightarrow f(5) = 7$$

تابع f ثابت است، پس: $f(9) = 7$

$$(f(9))^2 + g(25) = 7^2 + 25 = 74$$

گزینه ۳ - ۳۵

(مهریس حمزه‌ای، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۶ تا ۲۹)

چون f تابعی ثابت است با فرض $f(x) = a$ داریم:

$$f(1) + 2f(0) = -3 \Rightarrow a + 2a = -3 \Rightarrow 3a = -3 \Rightarrow a = -1$$

بنابراین $f(x) = -1$ و با توجه نمودار g داریم:

$$g(2) = 2, g(-1) = 3 \Rightarrow \frac{f(4) + 2g(2)}{g(-1) - 1} = \frac{-1 + 2(2)}{3 - 1} = \frac{5}{2} = 2.5$$

گزینه ۱ - ۳۶

(مهریس حمزه‌ای، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۶ و ۲۷)

خروجی تابع ثابت $f(x) = k$ ، به‌ازای هر مقدار ورودی برابر با k است، پس:

$$f(kx) = kf(x) \Rightarrow k = k(k) \Rightarrow k = k^2$$

$$k^2 - k = 0 \Rightarrow k(k-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k=0 \\ k-1=0 \Rightarrow k=1 \end{cases}$$

$$f(x) = 0 \Rightarrow f(2) + f(3) = 0 + 0 = 0$$

$$f(x) = 1 \Rightarrow f(2) + f(3) = 1 + 1 = 2$$

گزینه ۴ - ۳۷

(علی حسینی نوه، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۲ تا ۲۴)

از آن جایی که دامنه تابع f ، $\{a, b, 4\}$ است، بنابراین میانگین اعضای دامنه برابر است با:

$$\frac{a+b+4}{3}$$

با توجه به مفهوم تابع بودن زوج مرتب‌ها، مولفه‌های دوم دو زوج مرتب $(a, a^2 + b^2)$ و $(a, -2ab)$ باید با هم برابر باشند:

$$a^2 + b^2 = -2ab \Rightarrow a^2 + b^2 + 2ab = 0 \xrightarrow{\text{اتحاد مربع}} (a+b)^2 = 0$$

$$\Rightarrow a+b=0$$

$$\text{میانگین اعضای دامنه} = \frac{a+b+4}{3} = \frac{4}{3}$$

گزینه ۳ - ۳۸

(امیر زراندوز، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه ۳۰ تا ۳۳)

در تابع همانی، خروجی تابع با ورودی برابر است لذا $f(x) = x$ است و داریم:

$$x^2 - 5x - 6 = 0 \Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها} = \frac{-b}{a} = 5$$

توجه کنید که در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، به شرط $\Delta > 0$ ریشه‌ها

برابر با $\frac{-b+\sqrt{\Delta}}{2a}$ و $\frac{-b-\sqrt{\Delta}}{2a}$ است. در نتیجه مجموع ریشه‌ها برابر است با:

$$\frac{-b+\sqrt{\Delta}}{2a} + \frac{-b-\sqrt{\Delta}}{2a} = -\frac{b}{a}$$

گزینه ۲ - ۳۹

(افسان غنی‌زاده، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه ۳۰ تا ۳۳)

چون f تابعی همانی است، پس $f(4x+3) = 4x+3$ می‌باشد. آن‌گاه داریم:

$$g(x) = 1 - 2x + 4x + 3 = 2x + 4$$

$$\Rightarrow g(0) + g(2) = 2(0) + 4 + 2(2) + 4 = 4 + 4 + 4 = 12$$

گزینه ۱ - ۴۰

(افسان غنی‌زاده، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶، ۲۷ و ۳۰ تا ۳۳)

چون f تابعی ثابت است، پس ضرب x^3 ، x و در آن باید صفر باشند. پس داریم:

$$f(x) = \text{ثابت} \Rightarrow \begin{cases} k=0 \\ m=3 \Rightarrow f(x)=3 \\ n=1 \end{cases}$$

از طرفی ضابطه تابع g به صورت $g(x) = x$ است، پس داریم:

$$\frac{g(k+m-n)}{g(k)+f(5)} = \frac{g(0+3-1)}{g(0)+f(5)} = \frac{g(2)}{g(0)+f(5)} = \frac{2}{0+3} = \frac{2}{3}$$

علوم و فنون ادبی (۷)

۴۱- گزینه ۲»

(اعظم نوری نیا، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

جامی، مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آن‌هاست.

صدپند از آثار منثور عبید زاکانی است.

عشاق‌نامه، مثنوی است سروده فخرالدین عراقی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «جمشید و خورشید (منظوم)، اخلاق الاشراف (منثور)، مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد (منثور)

گزینه ۳: «بهارستان (منثور)، الهی‌نامه (منظوم)، موش و گربه (منظوم)

گزینه ۴: «بوستان (منظوم)، تذکره دولتشاه (منثور)، لمعات (منثور)

۴۲- گزینه ۱»

(اعظم نوری نیا، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «عبید زاکانی در منظومه موش و گربه ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.

گزینه ۳: «حمدالله مستوفی در تاریخ گزیده، تاریخ پیامبران، خلفای بنی‌عباس و تاریخ

ایران را تا سال ۷۲۰ ه.ق. بازگو می‌کند.

گزینه ۴: «فخرالدین عراقی شاعر قرن هفتم است.

۴۳- گزینه ۳»

(افشین کیانی، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۳)

موارد «ب» و «ه» از موضوعات ادبیات بعد از حمله مغول نیست.

پس از حمله مغول دوستداران فرهنگ و اخلاق به ادبیاتی روی آوردند که بر عواطف

انسانی، ترویج روحیه تساهل و تسامح، خدمت به خلق، آزادی و اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا

تکیه داشت.

۴۴- گزینه ۳»

(افشین کیانی، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۶ و ۱۸)

عبارت «د» صحیح است.

تشریح سایر عبارات:

الف) قرآن کریم و شاهنامه فردوسی در زمان بایسنقر میرزا به خط خوش نوشته شد.

ب) مهم‌ترین شهر ادبی ایران در قرن هشتم، شهر شیراز بود.

ج) از بین رفتن دربارهای ادب دوست ایرانی، از رونق افتادن قصیده سرایی را در پی داشت.

۴۵- گزینه ۳»

(افشین کیانی، سبک عراقی، صفحه ۳۸ و ۳۹)

موارد «ب» و «د» نادرست است.

ب) محاکمة اللغین و بابرنامه (هر دو به نثر و به زبان ترکی نوشته شده‌اند).

د) مورد این گزینه از ویژگی‌های فکری نثر دوره عراقی است.

۴۶- گزینه ۳»

(مهم نوری، تشبیه، صفحه ۲۹)

در این بیت فقط تشبیه گسترده به کاررفته است (دل سبک مانند کاه، روی‌ها چون کهربا)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «تشبیه فشرده: باغ جان / تشبیه گسترده: باغ جان چون خزان

گزینه ۲: «تشبیه گسترده: جام چون طاووس پیران / تشبیه فشرده: باغ بزم

گزینه ۴: «تشبیه گسترده: زلف به چوگان تشبیه شده است. / تشبیه فشرده: گوی دل

۴۷- گزینه ۱»

(مهم نوری، تشبیه، صفحه ۲۶ تا ۲۹)

در گزینه ۱: «دو تشبیه داریم ۱. تیر ستم ۲. تیغ جفا

تشبیه در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۱. چمن حسن ۲. چمن لطافت ۳. گلستان وصال

گزینه ۳: «۱. زلف لیلی صفت ۲. تشبیه زلف به دام ۳. دانه خال

گزینه ۴: «۱. زلف شیرنگ ۲. چون شمع ۳. آتش سودا

۴۸- گزینه ۲»

(مهم نوری، مجاز، صفحه ۵۱ تا ۵۳)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «واژه «دم» مجاز از سخن است.

گزینه ۳: «واژه «خون» مجاز از شراب به علاقه شباهت است.

گزینه ۴: «واژه «جام» مجاز از شراب است.

۴۹- گزینه ۲»

(سید سعید غفری، تشبیه، ترکیبی)

تشبیه: چو خواجو / کنایه: تیغ بر فرقم زنند: کنایه از اینکه مرا آزار می‌دهند. / جناس: بر،

سر / تشبیه: قامت خم‌شده به محراب

۵۰- گزینه «۳»

(افشین کیانی، تشبیه، صفحه ۲۶ تا ۳۰)

تشبیه در سایر ابیات:

گزینه «۱»: گلگون ← مانند گل ← تشبیه

گزینه «۲»: مادر مانند ستاره صبح ← تشبیه

گزینه «۴»: قد تو مانند سرو ← تشبیه

۵۱- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان، تشبیه، صفحه ۲۷)

«چون» در هر دو مصراع این بیت به معنی «زمانی که، وقتی که» است، بنابراین ادات

تشبیه نیست.

ادات تشبیه سایر ابیات:

«فام» در گزینه «۱»، «به سان» در گزینه «۲» و «به گونه» در گزینه «۴» ادات تشبیه هستند.

۵۲- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان، مجاز، صفحه ۵۳)

«سنبل» مجاز از گیسو (به علاقه شباهت) و «نرگس» نیز مجاز از چشم (به علاقه

شباهت) است. در سایر گزینه‌ها مجاز به علاقه شباهت وجود ندارد.

۵۳- گزینه «۲»

(اعظم نوری‌نیا، پایه‌های آوایی، ترکیبی)

مصراع صورت سؤال و مصراع گزینه «۲» سه پایه آوایی دارند.

شاد باشی	عِشِ قِ حُشِ سو	دا یِ ما
تِ را خو بی	دُ چن دان آ	فِ ری دَد
۱	۲	۳

تشریح گزینه‌های دیگر:

چ غُضِ وی	بِ دَرِ دا	وَرْدِ رو	زِ گار
یِ کیِ دا	سِ تانی	سِتِ پُرِ آ	بِ چشَم
صِ دَنِ دا	خِ نیِ تی	زُهرِ صند	خِ طاست
۱	۲	۳	۴

۵۴- گزینه «۲»

(سعید یعفری، پایه‌های آوایی، ترکیبی)

ب) (U / -- U / -- U / -- U)

الف و پ) (U / -- U / -- U / -- U)

ت) (U / --- U / --- U)

۵۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان، پایه‌های آوایی هسان (۱)، صفحه ۴۶)

رُست	دُ	نا	گَ	ها	نی	بُ	زُرگ	وار
کِ	نار	نا	سِ	پا	سی	ش	هاب	سَنگ
U -	U	-	U	-	-	U -	U -	U -

۵۶- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان، پایه‌های آوایی، صفحه ۲۰ تا ۲۲)

نشانه‌های هجایی بیت به این شکل است: «U / -- U / -- U / -- U»

شکل کامل بیت: «ره این است روی از طریقتِ متاب / بنه گام و کامی که داری بیاب»

کِ	تا	بی	سِ	تا	یش
ط	ری	قَت	کِ	دا	ری
U	-	-	U	-	-

۵۷- گزینه «۴»

(افشین کیانی، سبک عراقی، صفحه ۳۷ و ۳۸)

ب: اعتقاد به قضا و قدر
ویژگی‌های فکری سبک عراقی

ویژگی فکری سایر ابیات:

الف) شادی‌گرایی
ج) رواج روحیه پهلوانی و حماسی
ویژگی‌های فکری سبک خراسانی

۵۸- گزینه «۱»

(سعید یعفری، سبک عراقی، صفحه ۳۷ و ۳۸)

ویژگی فکری این بیت: باور به اختیار و اراده

ویژگی فکری دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فراق

گزینه «۳»: ستایش عشق

گزینه «۴»: آسمانی بودن معشوق

۵۹- گزینه «۳»

(سعید یعفری، مفهوم، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ستایش تدبیر خداوند

گزینه «۲»: وارستگی

گزینه «۴»: انتقاد از تظاهرکنندگان به عشق

۶۰- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان، مفهوم، صفحه ۳۰)

بیت صورت سؤال و گزینه «۴» هر دو به توان بخشی و مرتب‌افزایی عشق اشاره دارند.

تاریخ (۷)

۶۱- گزینه «۴» (بهر روز یببی، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه ۵ تا ۷)

- ابن عربشاه کتاب خود را به این سبک نگارش کرد. (تک‌نگاری)

- این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی پیدا کرد. (تاریخ سلسله‌ای)

- این نوع تاریخ‌نگاری از قرن سوم هجری قمری آغاز و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

(تاریخ عمومی)

- این سبک تاریخ‌نگاری در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت. (تاریخ منظوم)

۶۲- گزینه «۳» (بهر روز یببی، روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه ۱۸)

از برجسته‌ترین آثاری که به شیوه تاریخ‌نگاری تحلیلی تألیف شده است، می‌توان به کتاب تجارب‌الامم ابوعلی مسکویه، تاریخ بیهقی و مروج الذهب مسعودی اشاره کرد.

۶۳- گزینه «۱» (مهری‌کاردران، اسلام در مکه، صفحه ۲۱ و ۲۹)

الف) در آستانه ظهور اسلام، ساکنان شبه‌جزیره عربستان را قبیله‌ها و طایفه‌های گوناگونی نظیر قحطانی (جنوبی) و عدنانی (شمالی) تشکیل می‌دادند.

ب) مدتی پس از پایان یافتن تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان در سال دهم بعثت، حضرت خدیجه (س) و حضرت ابوطالب، دو حامی بزرگ حضرت محمد (ص)، به فاصله کوتاهی از دنیا رفتند. در چنین شرایطی بود که اندیشه هجرت از مکه به ذهن پیامبر و مسلمانان راه یافت. از این رو، پیامبر (ص) ابتدا راهی طائف شد.

۶۴- گزینه «۲» (مهری‌کاردران، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه ۳۵ و ۳۷)

در غزوه بدر: ضربه سنگین و جبران‌ناپذیری به قریش وارد آمد.

در غزوه احد: مشرکان به موفقیتی نسبی دست یافتند.

در جنگ خندق یا احزاب: با وجود به کار بردن تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی، مشرکان ناکام ماندند.

پیامبر اکرم (ص) در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان پیروانش به آنان دستور داد که هر فرد بدون در نظر گرفتن قبیله یا طایفه خود با فرد دیگر پیوند برادری برقرار نماید.

۶۵- گزینه «۳»

(آزاده میرزایی، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۵، ۴۶، ۴۷ و ۵۱)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) اسکندریه در شمال مصر قرار دارد.

پ) عثمان بن عفان، حکم بن ابی العاص را به مدینه بازگرداند.

۶۶- گزینه «۳» (علی‌مفهر کربیمی، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۷۱)

بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی به گسترش علم کلام کمک کرد.

۶۷- گزینه «۲» (علی‌مفهر کربیمی، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۷۵)

حملات پیاپی سلجوقیان به قلمرو خلافت فاطمیان و شروع جنگ‌های صلیبی، وضعیت را برای فاطمیان بدتر کرد.
نکته: فاطمیان خاندانی شیعه مذهب بودند که اسماعیل پسر امام صادق (ع) را به‌عنوان امام هفتم می‌شناختند.

۶۸- گزینه «۴» (آزاده میرزایی، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۵۷، ۶۳ و ۶۴)

الف) برجسته‌ترین میراث اسلامی اندلس، در عرصه‌های علم و اندیشه تجلی یافت.

ب) پس از سقوط حکومت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آن جا پایه‌ریزی کند.

پ) معاویه با تعیین ولیعهد برای خود، نخستین گام را برای موروثی شدن خلافت برداشت.

۶۹- گزینه «۴»

(سپار رضیان، اسلام در ایران: زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه‌های ۸۰، ۸۱ و ۸۳)

الف) غیر از بحرین و عمان که جزء سرزمین اصلی ایران بودند و مرزبانان ایرانی بر آن‌جا حکومت می‌کردند، یمن نیز از زمان پادشاهی خسروانوشیروان به تصرف ساسانیان درآمد. ب) اعراب مسلمان، در اواخر دوران خلافت ابوبکر، به منطقه سواد حمله کردند و تعدادی از آبادی‌ها و شهرهای آن منطقه را به صلح و جنگ گشودند، اما حملات جدی آن‌ها به ایران در زمان خلافت عمر بن خطاب صورت گرفت. ج) مهاجرت اعراب به ایران از دوران فتوحات و به هدف تحکیم سلطه مسلمانان بر ایران شروع شد، اما در دوران امویان شدت گرفت.

۷۲- گزینه «۴»

(کتاب جامع، روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

(متن الف): از کتاب مروج الذهب و معادن الجواهر اثر علی بن حسین مسعودی، مورخ بزرگ قرن چهارم مربوط به معیار اول سنجش اعتبار یک خبر تاریخی یعنی سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده است. مسعودی در این متن، خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده است و این رویداد به مراتب از خبری که روایت‌کننده آن را از دیگران نقل کرده اعتبار بیشتری دارد. (متن ب): از تاریخ بیهقی است و به سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی اشاره می‌کند.

۷۰- گزینه «۲»

(سپار رضیان، اسلام در ایران: زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه ۸۵ و ۸۶)

در بعد اجتماعی و فرهنگی، گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت پرداختند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید می‌کردند، البته عده‌ای از آنان در این کار به افراط کشیده شدند و از طریق مقایسه زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب در عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعوبیان معروف‌اند. جنبش شعوبی در دوره اول عباسیان همچنان در عراق فعال بود.

۷۳- گزینه «۴»

(کتاب جامع، اسلام در مکه، صفحه ۲۱ کتاب درسی)

قبیله یک واحد اجتماعی و سیاسی مستقل به حساب می‌آمد و شامل تمامی افرادی می‌شد که دارای نیای مشترک بودند و با یکدیگر پیوند خونی داشتند.

۷۴- گزینه «۲»

(کتاب جامع، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌های ۳۱، ۳۲، ۳۷ و ۳۹ کتاب درسی)

الف) اغلب مردم یثرب به کشاورزی مشغول بودند. ب) پیمان عقبه دوم، بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود؛ زیرا شمار قابل توجهی از اعضای قبیله‌های مختلف، به‌ویژه اوس و خزرج، در آن حضور داشتند. پ) نام دیگر جنگ احزاب، خندق می‌باشد. ت) مورخان سال نهم هجری را سال وفود (هیئت نمایندگی یا هیئت اعزامی) یا سال اسلام آوردن قبیله‌ها نامیده‌اند.

تاریخ (۲) «آشنا»

۷۱- گزینه «۳»

(کتاب جامع، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه ۲ و ۳ کتاب درسی)

الف) جنگ‌افزارها به عنوان زیر مجموعه‌ای از ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند. ب) آثار شفاهی از جمله تصنیف‌ها، ترانه‌ها و لایه‌های کمکی زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کنند. ج) مکان‌های تاریخی، هر یک بستر وقوع یک رویداد تاریخی به‌شمار می‌روند.

۷۵- گزینه «۳»

(کتاب جامع، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه ۴۳ و ۴۴ کتاب درسی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) سرانجام، پس از گفت‌وگو و بحث‌هایی که در سقیفه صورت گرفت، نخست عمر و ابو عبیده و سپس تعدادی از انصار حاضر در آنجا با ابوبکر به‌عنوان خلیفه اول بیعت کردند. ب) خلیفه اول (ابوبکر) اندکی بیش از دو سال خلافت کرد.

۷۶- گزینه ۲»

(کتاب جامع، امویان بر مسند قدرت، صفحه ۵۹ و ۶۳ کتاب درسی)

در میان خلفای اموی، عمر بن عبدالعزیز شیوه‌ای متفاوت در حکومت اتخاذ کرد و تصمیم گرفت که به کتاب خدا و سنت پیامبر در حکومت عمل کند. از این رو، اقدام به تغییر و اصلاحاتی کرد، از جمله توقف فتوحات و نگرفتن جزیه از نومسلمان. او همچنین دشنام گویی و اهانت به امام علی را که معاویه به اجبار رسم کرده بود، منع نمود و فدک را به اهل بیت بازگرداند.

پس از مرگ هشام بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت. دعوت عباسی به دنبال پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش و استقرار او در خراسان، وارد مرحله سرنوشت‌سازی شد.

۷۷- گزینه ۲»

(کتاب جامع، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۷۰ کتاب درسی)

امیران و سلاطین برخی از سلسله‌ها مانند آل‌بویه و سلجوقیان، بر پایتخت عباسیان تسلط یافتند.

۷۸- گزینه ۳»

(کتاب جامع، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۷۳ و ۷۴ کتاب درسی)

فعالیت امامان بعد از امام رضا (ع) بر تربیت شاگردان و باران برجسته، مقابله با تحریف مبنای دینی و سنت نبوی، حفظ جامعه شیعی و مبارزه با جریان‌های فکری و فرهنگی انحرافی در شیعه متمرکز بود.

از زمان امام صادق (ع)، حرکتی در جامعه اسلامی با عنوان جریان وکالت آغاز شد. وکلای ائمه کسانی بودند که در مکتب اهل بیت آموزش دیده بودند و با اجازه آنان به عنوان مرجع امور دینی مردم در شهرهای مختلف ایفای نقش می‌کردند. جریان وکالت در دوران غیبت نیز تا مدتی ادامه یافت و در پی آن مرجعیت شیعی شکل گرفت.

۷۹- گزینه ۳»

(کتاب جامع، اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه ۸۴ و ۸۵ کتاب درسی)

الف) در عصر خلفای نخستین، از آنجا که اعراب تجربه چندان در کشورداری نداشتند، اداره امور دیوانی، همچون گذشته در اختیار ایرانیان باقی ماند.

ب) با روی کار آمدن خاندان بنی‌عباس و انتقال مرکز خلافت از دمشق به بغداد، شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی به نفع ایرانیان تغییر محسوسی یافت.

پ) در زمان حکومت بنی‌امیه، مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت والی عراق اداره می‌شد.

ت) در زمان امویان، شرایط مناسبی برای همزیستی مسالمت‌آمیز و همکاری میان ایرانیان با مهاجران عرب، نخست در زمینه تجارت و کشاورزی و سپس در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به وجود آمد و کم‌کم مهاجران جذب فرهنگ ایرانی شدند.

۸۰- گزینه ۱»

(کتاب جامع، اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه ۸۴ کتاب درسی)

تداوم سلطه اعراب و برخی اقدام‌های خلفای عباسی از قبیل قتل ابوسلمه خلال و ابومسلم، نابودی خاندان‌های برمکیان و سهل و سختگیری و ستم به شیعیان و اهل بیت پیامبر، نارضایتی و خشم مردم ایران را برانگیخت و زمینه‌ساز قیام‌های مختلفی در گوشه و کنار کشور شد.

جغرافیا (۲)

۸۱- گزینه ۱»

(بهر روز یه‌یی، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه ۵)

جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

۸۲- گزینه ۲»

(بهر روز یه‌یی، انسان و ناحیه، صفحه ۱۶)

ساوان متراکم ۲ ماه بدون باران و ساوان پراکنده تابستان بارانی و زمستان خشک دارد.

۸۳- گزینه ۴»

(سوار رشیان، نواحی فرهنگی، صفحه‌های ۷۰، ۷۳ و ۷۴)

الف) خانواده زبان چینی - تبتی دومین خانواده بزرگ زبانی از نظر تعداد سخنگو است. ماندارین چینی از معروف‌ترین و پرسخنگوترین شاخه‌های این زبان محسوب می‌شود.

ب) به‌طور کلی ادیان به دو گروه تقسیم می‌شوند، ادیان مبتنی بر یکتاپرستی مانند اسلام، مسیحیت، یهود (کلیمی)، زرتشت و ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه مانند هندوئیسم، بودائیسم، آئیمیسیم.

ج) در بین عناصر فرهنگی، دین نقش مهمی در خلق چشم‌اندازهای فرهنگی دارد.

۸۴- گزینه ۱»

(سپار رشیان نواحی فرهنگی، صفحه ۷۹ تا ۸۱)

در گذشته، جنگ‌ها و دادوستد میان نواحی نقش مهمی در پدیدهٔ پخش فرهنگی داشته‌اند، بسیاری از ادیان و زبان‌ها طی دوره‌های تاریخی در جهان گسترش یافتند. اسلام نیز فقط در محل ظهور یا کانون خود باقی نماند بلکه در بخش‌های وسیعی از جهان انتشار یافت.

ورزش‌هایی بر اثر تماس مستقیم از کشور کانادا به ایالات متحدهٔ آمریکا منتقل شد. امروزه، زندگی روزانه مانند تفریحات، نوع غذا و ... از طریق نوع دوم پخش فرهنگی (غیرمستقیم) و رسانه‌ها منتقل می‌شود.

ذوب فلزات، تولید سلاح‌های جنگی و کشاورزی و خط از طریق جنگ‌ها و دادوستد میان نواحی مختلف پخش شده‌اند.

۸۵- گزینه ۴»

(سپار رشیان نواحی فرهنگی، صفحه ۷۰)

زبان عربی زبان رسمی حدود بیش از ۲۰ کشور و یکی از زبان‌های رسمی سازمان ملل متحد است. به علاوه، زبان قرآن است و با آن که قرآن به بسیاری از زبان‌های دنیا ترجمه شده است، میلیون‌ها نفر از مسلمانان جهان آن را به زبان اصلی (عربی) می‌خوانند و می‌آموزند به همین دلایل، اهمیت ویژه‌ای دارد.

نکته: درست است که زبان عربی در قاره آسیا (جنوب غرب) و در شمال آفریقا دارای متکلم‌های بسیاری است اما این دلیل اهمیت ویژه، آن نمی‌باشد.

۸۶- گزینه ۳»

(علی‌مهمر کریمی، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه ۴۱)

سرعت هوازدگی در سنگ‌ها، متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد.

نکته: سنگ‌های گرانیتی از سنگ‌های مرمرین یا کلسیتی مقاوم‌ترند و آب و هوای گرم و مرطوب سرعت و شدت هوازدگی را افزایش می‌دهد.

۸۷- گزینه ۴»

(علی‌مهمر کریمی، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه ۳۹)

تپه‌های ماسه‌ای انواع مختلف دارند، یکی از آن‌ها برخان است. برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی شکل و منفردی هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.

۸۸- گزینه ۳»

(علی‌مهمر کریمی، نواحی آب و هوایی، صفحه ۲۳)

علاوه بر عرض جغرافیایی، عواملی چون ارتفاع از سطح زمین، دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها، عبور جریان‌های دریایی آب گرم و آب سرد، جهت و شیب ناهمواری‌ها بر دمای یک مکان تأثیر می‌گذارند.

۸۹- گزینه ۱»

(سپار رشیان، نواحی زیستی، صفحه ۶۰ و ۶۲)

تخمین زده می‌شود که حدود ۱۰ درصد مردم جهان در نواحی کوهستانی زندگی می‌کنند، نواحی ساحلی کمتر از ۱۵ درصد سطح زمین را شامل می‌شوند، در حالی که ۴۰ درصد مردم جهان را در خود جای داده‌اند.

۹۰- گزینه ۲»

(سپار رشیان، نواحی زیستی، صفحه‌های ۵۵، ۵۷ و ۵۹)

الف) واینکر، سال‌ها پیش در طبقه‌بندی معروف خود به دو عامل بارش و دما توجه کرد. گودی که یک جغرافی‌دان زیستی است، در طبقه‌بندی زیست‌بوم‌ها، آن‌ها را به هشت زیست‌بوم محدود کرده است.

ب) هر چه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و همچنین فصل رویش آن‌ها، کمتر و کوتاه‌تر می‌شود.
ج) ۲۷ خرداد (۱۷ ژوئن) روز جهانی بیابان‌زدایی است.

جامعه‌شناسی (۲)

۹۱- گزینه ۴»

(بهروز یحیی، جهان فرهنگی، صفحه ۸)

قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و در عین حال، جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

۹۲- گزینه ۳»

(نازنین قاسمی، جهان فرهنگی، صفحه ۴ و ۵)

- بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به‌وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگ متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.

- بخش فردی جهان انسانی به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها باز می‌گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد. بخش اجتماعی جهان انسانی هویت فرهنگی دارد. فرهنگ شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

۹۳- گزینه ۱»

(بهروز یحیی، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۳ و ۱۴)

فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد و پاسخ به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان، از طریق عقلانیت ممکن است.

۹۴- گزینه ۱»

(مژده طالب، نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحه ۲۳)

واژه امپریالیسم از امپراتوری گرفته شده است و به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: «استعمار از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید. گزینه ۳: «استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت سیاسی و نظامی است. گزینه ۴: «در امپریالیسم اقتصادی، قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشور دیگر را تصرف می‌کند.

۹۵- گزینه ۴»

(آزاده میرزایی، نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحه ۲۴ و ۲۵)

الف) کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹، نمونه موفق از کودتاهای استعمار نو است.

ب) جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد.

پ) در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکار هستند.

۹۶- گزینه ۱»

(آزاده میرزایی، نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

الف) رسول خدا طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام را در شبه‌جزیره عربستان از بین برد.

ب) قبل از ظهور اسلام، جنوب شرقی شبه‌جزیره عربستان تحت تأثیر و سلطه شاهنشاهی ایران بود و شمال غربی آن تحت تأثیر امپراتوری روم.

پ) فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد.

۹۷- گزینه ۴»

(آزاده میرزایی، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه ۳۸ و ۳۹)

الف) رویکرد گزینشی فرهنگ غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

ب) اومانیزم از نتایج منطقی سکولاریسم است.

پ) هنر قرون وسطی بر بعد معنوی و آسمانی انسان تأکید دارد و هنر مدرن بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند.

۹۸- گزینه ۳»

(سیرمهر مدنی‌دینانی، چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

- در سطح زندگی و عمل، مسیحیان و آباء کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم، به‌سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشتند.

- دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد.

۹۹- گزینه ۳»

(آزاده میرزایی، چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۵۲ و ۵۳)

تشریح عبارات نادرست:

الف) در قرون وسطی، رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد.

ب) لیبرالیسم را جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند.

۱۰۰- گزینه ۳»

(زینب آذری، چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۳۷ و ۵۰)

ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا - رنسانس

دنیاگرایی و سکولاریسم در عمل - قرون وسطی

توجیه عملکرد دنیوی در قالب پوشش معنوی توسط کلیسا - پیامد تحریفات مسیحیت قرون وسطی در سطح زندگی و عمل

انتقال سکولاریسم از لایه‌های سطحی به لایه‌های عمیق فرهنگ غرب - فلسفه‌های روشنگری

اصلاح‌گران دینی که در گسترش فرهنگ سکولار نقش اساسی داشتند - ژان کالون و مارتین لوتر.

۱۰۱- گزینه «۴»

(زینب آذری، جامعه جهانی، صفحه ۵۷ تا ۶۱)

پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند.

پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ شد و در نهایت با انقلاب فرانسه، دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.

به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی: استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جدید بود. جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند با استعمار نو و فرانو مواجه شدند.

۱۰۲- گزینه «۳»

(زینب آذری، تحولات نظام جهانی، صفحه‌های ۶۸ و ۷۰)

جوامع غربی، بخشی از علوم طبیعی را که برای خدمت رسانی به غرب مورد نیاز است، به کشورهای در حال توسعه آموزش می‌دهند ولی از آموزش دانش‌های راهبردی، خودداری می‌کنند.

تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌کند، بلکه آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز هست. بسیاری از منتقدان، نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند، موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی می‌شود. اقتصاد سرمایه محور در حرکات اولیه خود نیازمند حمایت‌های قومی و منطقه‌ای بود ولی به تدریج انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چند ملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

۱۰۳- گزینه «۲»

(لنگور سراسری ۱۴۰۰، تحولات نظام جهانی، صفحه ۶۹ کتاب درسی)

کشورهای عضو بریکس، خود را حامی کشورهای در حال رشد و ارتقاء دهنده وضعیت آن‌ها و نیرویی برای حفظ صلح جهانی می‌دانند. از سازمان همکاری شانگهای با عنوان ناتوی شرقی یاد می‌شود.

۱۰۴- گزینه «۳»

(بهروز یحیی، جامعه جهانی، صفحه ۵۵)

هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، تعاملات، گفت‌وگوها و برخورد‌های فرهنگی و تمدنی رخ خواهد داد. در این صورت چالش‌های جامعه جهانی نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهند بود.

۱۰۵- گزینه «۱»

(بهروز یحیی، تحولات نظام جهانی، صفحه ۶۵)

پیش از استعمار، اقتصاد کشورهای غیرغربی اغلب در تعامل با محیط جغرافیایی خود و به گونه‌ای مستقل بود. روابط تجاری نیز در حدی نبود که استقلال سیاسی آن کشورها را در معرض خطر قرار دهد.

۱۰۶- گزینه «۲»

(تازنین قاسمی، تحولات نظام جهانی، صفحه ۶۸)

کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند.

۱۰۷- گزینه «۱»

(کوثر شاه‌سین، نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحه ۱۹ تا ۲۱)

تشریح عبارت نادرست:

جهان‌گشایی و امپراتوری اغلب با کشتار و خسارت‌های اقتصادی و انسانی فراوان همراه بوده است.

۱۰۸- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سین، نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه ۳۱)

استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیر اسلامی بود به دلیل این که پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، می‌کوشید ظاهر دینی خود را حفظ کند.

۱۰۹- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌سین، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه ۳۹ و ۴۳)

اومانیزم مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی غرب معاصر و به معنای اصالت انسان دنیوی است. از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

۱۱۰- گزینه «۴»

(کوثر شاه‌سین، جامعه جهانی، صفحه ۵۶ و ۵۷)

مسلمانان آسیای جنوب شرقی، از طریق تجارت با فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند.

در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای فرهنگی و سیاسی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهانی با عنوان نظام نوین جهانی پدید آورد که جوامع غربی را به‌صورت مرکز و سایر جوامع را به‌صورت پیرامونی درآورد. طی این مدت فرهنگ کشورهای غیرغربی نیز در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل پیدا کرد.

فلسفه

۱۱۱- گزینه «۳»

(مفهم آقا صالح، چستی فلسفه، صفحه ۵)

ورود به فطرت ثانی به معنای انجام تفکر فلسفی است که حتی یک کارگر یا پزشک نیز می‌تواند به آن دست یابد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نخستین مرحله تفکر فلسفی، روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسائل فلسفی است.

گزینه «۲»: دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانون‌مند سوال‌های فلسفی است نه بررسی همه سوال‌های قانون‌مند چرا که سوالات ریاضی نیز قانون‌مند است.

گزینه «۴»: روش فلسفه با بعضی دانش‌ها مانند ریاضی یکسان است اما موضوع آن خیر.

۱۱۲- گزینه «۲»

(مفهم رضایی‌بغا، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۳ و ۱۴)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فلسفه دارای یک بخش اصلی و ریشه‌ای است که شامل وجودشناسی و معرفت‌شناسی می‌شود.

گزینه «۳»: فلسفه‌های مضاف (شاخه‌های فلسفه)، رابط و واسطه میان دانش فلسفه و علوم دیگر هستند. زیرا شاخه‌های فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند و قوانین بنیادین آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند.

گزینه «۴»: معرفت‌شناسی، توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

۱۱۳- گزینه «۱»

(مفهم رضایی‌بغا، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

باورهایی که فلسفه ما را می‌سازند، نقش تعیین کننده در انتخاب اهداف دارند. به عبارت دیگر، این باورها هستند که به ما می‌گویند چه چیزی را هدف زندگی قرار دهیم و از چه چیزی گریزان باشیم. بنابراین می‌توان گفت: فلسفه هر کس معنا دهنده به زندگی او است. اندیشیدن فیلسوفانه، تأمل کردن درباره باورهای مربوط به زندگی است؛ آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها، پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست. در این صورت، خودمان بنیان‌های فکر (خود) را می‌سازیم و به آزاداندیشی می‌رسیم و شخصیتی مستقل کسب می‌کنیم.

۱۱۴- گزینه «۳»

(فیروز نژاد زهتف، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۲ و ۲۳)

کسی که به تفکر فلسفی رسیده تابع برهان و استدلال است؛ نه تابع افراد و اشخاص.

تفکر فلسفی مبنای عمل و تصمیم است. (رد گزینه «۲»)

گزینه‌های «۱» و «۴» خود تفکر فلسفی‌اند نه پیامد آن.

۱۱۵- گزینه «۱»

(فیروز نژاد زهتف، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰ و ۳۱)

آنچه بیش از هر چیز این اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد. آن‌ها کوشش می‌کردند تا به دیدگاهی دست یابند که بتوانند به درستی این دگرگونی‌ها را از نظر عقلی، تحلیل کنند. اولین آن‌ها تالس بر این عقیده بود که آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست.

۱۱۶- گزینه «۲»

(غلامحسین عزیزی، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

تالس عقیده داشت که «آب» اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست و همه چیز در نهایت از آب ساخته شده است.

در نظر فیثاغورس و پیروان او اعداد و اصول اعداد همان عناصر اولی همه موجودات هستند. شهرت هراکلیتوس در تاریخ فلسفه به دلیل دو اندیشه اوست، اولی (وحدت اضداد) و دومین اندیشه مشهور او (تغییر و تحول دائمی جهان) است.

۱۱۷- گزینه «۳»

(غلامحسین عزیزی، زندگی بر اساس اندیشه، صفحه ۴۲)

سیسرون، فیلسوف و خطیب بزرگ رومی درباره سقراط می‌گوید: او فلسفه را از آسمان به زمین آورد و آن را به خانه‌ها و شهرها برد. او فلسفه را وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد.

۱۱۸- گزینه «۴»

(مفهم رضایی‌بغا، زندگی بر اساس اندیشه، صفحه ۴۰)

سقراط در بخشی از دفاعیات خود گفت: آری! کاوش و جست و جوی من برای شناخت کسانی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند و جدا کردن آن‌ها از کسانی که دانشمند حقیقی هستند، سبب شده که گروه بزرگی به غلط مرا «دانا» بنامند، در حالی که من دانا نیستم. فقط شاید به این دلیل که وقتی نادانی کسی را آشکار می‌کنم، کسانی که آن‌جا حاضرند، گمان می‌کنند که آن چه را آن‌ها نمی‌دانند، من می‌دانم؛ حال آن‌که دانای حقیقی فقط خداست.

۱۱۹- گزینه «۴»

(غلامحسین عزیزی، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد. وقتی که از کودکی می‌پرسم «می‌دانی تویت کجاست؟» و او می‌گوید «آری می‌دانم» نسبت به معنای (می‌دانم) آگاه است. به عبارت دیگر وقتی کسی می‌گوید «توپ آن جاست» بدین معناست که او به وجود توپ در آن آگاه و به‌ازای آگاهی او، یک توپ است که در آن جاست. **تکلیف:** معرفت‌شناسی همیشه مربوط به فلسفه نیست بلکه امور مربوط به زندگی را نیز در بر می‌گیرد.

۱۲۰- گزینه «۲»

(مفهم آقا صالح، امکان شناخت، صفحه ۳۶ و ۳۷)

این که معرفت به چه معناست (چیستی معرفت) و این که آیا انسان توانایی شناخت را دارد (امکان معرفت) هر دو از مسائل بدیهی هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: انسان می‌تواند به برخی امور شک کند.

گزینه «۳»: امکان شناخت برخی امور، نشانه بطلان شکاکیت مطلق است.

گزینه «۴»: شناخت کامل جهان (نامحدود بودن شناخت) محال است.

روانشناسی

۱۲۱- گزینه «۲»

(ریاضانه فراهی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۴)

تشریح گزینه نادرست:

گزینه «۲»: این پدیده، نشان دهنده مشکل در مرحله بازایی است.

۱۲۲- گزینه «۳»

(ریاضانه فراهی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۱ و ۹۲)

- گام نگهداری اطلاعات، ذخیره سازی و یا اندوزش نام دارد.

- رمزگردانی کودکان به صورت جزء به جزء صورت می گیرد.

۱۲۳- گزینه «۳»

(ریاضانه فراهی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۸۲)

وجود خطای ادراکی نشانگر این است که آن چه را حس می کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می کنیم.

۱۲۴- گزینه «۱»

(ریاضانه فراهی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۸۰)

تشریح عبارات نادرست:

الف) در توجه، هر چه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی تر خواهد بود.

ب) برای حفظ و ایجاد تمرکز، باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کرد.

۱۲۵- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی، روان شناسی رشد، صفحه ۵۷)

نوجوان بسیار تحریک پذیر است و حالات هیجانی او به سرعت تغییر می کند و برای مهار این هیجانات بهتر است از مهارت های کنترل خشم و ورزش کردن کمک بگیرد.

۱۲۶- گزینه «۱»

(کوثر دستورانی، روان شناسی رشد، صفحه های ۵۴، ۵۶ و ۵۸)

تشریح عبارات نادرست:

ج) رشد توانایی های شناختی به علت ناپختگی نوجوان، ناسازگاری به بار می آورد.

د) هم نوجوان و هم سایرین متوجه تمایل فرد به هم سالان می شوند.

۱۲۷- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی، روان شناسی رشد، صفحه ۶۲)

در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی شود و نیاز است که شناخت به عقاید، ارزش ها و باور فرد تبدیل شود.

۱۲۸- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی، روان شناسی رشد، صفحه ۵۹)

نوجوانانی که خود را می پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل اند، به لحاظ روانی از افرادی که هویت منفی دارند و به خود علاقه ندارند، سالم تر هستند.

در گزینه «۴»: فرد ضمن این که هویت منفی دارد هیچ علاقه ای به خود نیز ندارد.

۱۲۹- گزینه «۳»

(مهرشاد ایمانی نسب، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۷ و ۹۸)

حافظه رویدادی به دانش اختصاصی فرد گفته می شود و در برگزیده تجربه شخصی است که به یک زمان و مکان مشخص مربوط می شود، مانند دیروز همین ساعت کجا بودید؟

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: بیانگر حافظه معنایی است، زیرا اشاره به دانش عمومی دارد.

گزینه «۲»: اشاره به دانش عمومی دارد و بیانگر حافظه معنایی است.

گزینه «۴»: بیانگر حافظه معنایی است، زیرا به تجربه شخصی که زمان و مکان خاصی داشته باشد، اشاره ندارد.

۱۳۰- گزینه «۲»

(مهرشاد ایمانی نسب، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۶)

حافظه کاری دو کارکرد مهم دارد:

۱) مطالبی را که در کوتاه مدت نیاز داریم، ذخیره می کند.

۲) فضای کار را برای فعالیت جاری ذهن فراهم می کند.

۱۳۱- گزینه «۲»

(مهرشاد ایمانی نسب، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۶ و ۹۷)

با تمرین و تکرار، اطلاعات از حافظه کوتاه مدت به حافظه بلند مدت منتقل می شود.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: ظرفیت حافظه کوتاه مدت در به یادسپاری ارقام و حروف، حداقل ۵ و حداکثر ۹ است.

گزینه «۳»: حافظه حسی ظرفیت اندوزش نامحدود و زمان بازایی حدود نیم ثانیه دارد.

گزینه «۴»: در مرحله ذخیره سازی، اطلاعات ثبت و یادگیری شده و با تمرین و تکرار در حافظه بلند مدت نگهداری می شوند.

۱۳۲- گزینه «۳»

(تینا پوارزاده، روان شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

«تبیین» به بیان چرایی پدیده ها اشاره دارد.

منظور از توصیف، بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است.

۱۳۳- گزینه «۲»

(تینا پوارزاده، روان شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۲)

چگونگی شکل گیری سطوح مختلف شناخت:

توجه ← ادراک ← حافظه ← تفکر ← استدلال ← قضاوت ← حل مسئله ← تصمیم گیری

۱۳۴- گزینه «۱»

(تینا پوارزاده، روان شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه های ۱۲، ۱۶ و ۱۷)

تشریح عبارات غلط:

الف) فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله علمی است. آزمایش و تأیید فرضیه آن را به قانون یا اصل تبدیل می کند و می تواند باعث سوالات دیگری هم شود.

ج) مشاهده و تجربه رکن اساسی روش علمی است و روش علمی تنها در حیطه امور مشاهده پذیر، قابل اجرا است.

۱۳۵- گزینه «۲»

(فاطمه صفری، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۷ و ۷۸)

در هر موقعیت ردیابی هر دو خطا ممکن است رخ بدهد:

علامت حاضر را ردیابی نکنیم (از دست دادن محرک هدف)

علامت غایب را ردیابی کنیم (هشدار کاذب)

۱۳۶- گزینه «۳»

(فاطمه صفری، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۶ و ۷۷)

برای جلوگیری از یکنواختی و ثبات نسبی می توان از رنگ های مختلف به هنگام مطالعه استفاده کرد.

برای این که آشنایی نسبی نسبت به موضوع مورد مطالعه باعث ایجاد خوگیری نشود، سعی کنید موضوع مورد مطالعه را به صورت های مختلف و از زوایای متفاوت ببینید.

ایجاد هدف و اهمیت دهی به آن یکی از عوامل روان شناختی مؤثر در انگیزندگی ذهنی است.

۱۳۷- گزینه «۴»

(فاطمه صفری، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۶۹ تا ۷۸)

تشریح موارد نادرست:

- اگر توجه مداوم و پایدار باشد در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم.

- تأمین نیازهای زیستی، یکی از عوامل فیزیولوژیکی مؤثر بر ایجاد انگیزندگی ذهنی است.

۱۳۸- گزینه «۴»

(فاطمه صفری، روان شناسی رشد، صفحه ۳۶ تا ۵۱)

موارد صورت سؤال به ترتیب مربوط به رشد هیجانی، جسمانی، اجتماعی و شناختی انسان در دوره کودکی است.

۱۳۹- گزینه «۳»

(فاطمه صفری، روان شناسی رشد، صفحه ۴۴)

رهنمون ساختن فرزند به سوی ارزش ها و دوری از زشتی ها: هفت سال دوم (۷ تا ۱۴ سالگی)

دخالت در تصمیم گیری ها: هفت سال سوم (۱۴ تا ۲۱ سالگی)

رشد عواطف و احساسات صحیح فرزند: هفت سال اول (۱ تا ۷ سالگی)

۱۴۰- گزینه «۱»

(فاطمه صفری، روان شناسی رشد، صفحه ۳۹)

ابیات دوم و سوم به این موضوع اشاره دارند که محیط سبب تغییر انسان می شود و سایر ابیات به تأثیر عامل وراثت (صفات نهفته در فرد) اشاره دارند.

ریاضی و آمار (۱)

۱۴۱- گزینه «۳»

(سامان اسپهرم)

مجموع سه ضلع = محیط مثلث

$$مجموع مثلث = (x+4) + x + (2x-1) \Rightarrow 25 = 4x+3$$

$$\Rightarrow 4x = 22 - 3 \Rightarrow 4x = 19 \Rightarrow x = \frac{19}{4}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x+4 \xrightarrow{x=8} 12 \\ x \xrightarrow{x=8} 8 \\ 2x-1 \xrightarrow{x=8} 15 \end{cases}$$

بزرگ‌ترین ضلع مثلث ۱۵ است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

۱۴۲- گزینه «۳»

(ابوالفضل بهاری)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ به شرط $\Delta > 0$ مجموع ریشه‌ها برابر $-\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها برابر $\frac{c}{a}$ است.

$$S = \frac{-b}{a} \Rightarrow \frac{-2k+4}{k} = -3 \Rightarrow 2k = 2k+4 \Rightarrow k = 4$$

با $k = 4$ معادله را بازنویسی می‌کنیم:

$$4x^2 + 12x - 8 = 0$$

حال حاصل ضرب ریشه‌ها را به دست می‌آوریم:

$$P = \frac{c}{a} = \frac{-8}{4} = -2$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۴۳- گزینه «۳»

(امدرفضا ذاکر زاده)

برای این که رابطه تابع باشد، می‌بایست زوج مرتب‌هایی که دارای مؤلفه اول برابرند مؤلفه دومشان نیز یکسان باشد، در نتیجه داریم:

$$\begin{cases} (3, a+2b) = (3, 7) \Rightarrow a+2b = 7 \\ (5, 4) = (5, 2a-b) \Rightarrow 2a-b = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a+2b = 7 \\ 2a-b = 4 \end{cases}$$

$$\times 2 \Rightarrow \begin{cases} a+2b = 7 \\ 4a-2b = 8 \end{cases}$$

$$a+4a = 7+8 \Rightarrow 5a = 15 \Rightarrow a = 3$$

$$3+2b = 7 \Rightarrow b = 2$$

$$\Rightarrow a^2 - b^2 = 3^2 - 2^2 = 9 - 4 = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۴۴- گزینه «۳»

(امدرفضا ذاکر زاده)

مقادیر تابع را به ازای اعضای دامنه به دست می‌آوریم:

$$x = -2 \Rightarrow f(-2) = 3 \times (-2)^2 - 1 = 11$$

$$x = -1 \Rightarrow f(-1) = 3 \times (-1)^2 - 1 = 3 - 1 = 2$$

$$x = 0 \Rightarrow f(0) = 3 \times (0)^2 - 1 = -1$$

$$x = 1 \Rightarrow f(1) = 3 \times (1)^2 - 1 = 3 - 1 = 2$$

$$x = 2 \Rightarrow f(2) = 3 \times 2^2 - 1 = 3 \times 4 - 1 = 11$$

$$\Rightarrow R_f = \{-1, 2, 11\}$$

برد تابع ۳ عضو دارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۱۴۵- گزینه «۱»

(ابوالفضل بهاری)

ابتدا تابع درآمد و سود را به دست می‌آوریم:

$$درآمد = 320 \times x = 320x$$

$$سود = درآمد - هزینه \Rightarrow 320x - x^2 - 170x - 500 = -x^2 + 150x - 500$$

$$سود : p(x) = -x^2 + 150x - 500$$

ماکزیم سود به ازای x_s به دست می‌آید:

$$x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-150}{2(-1)} = 75$$

$$p(75) = -(75)^2 + 150(75) - 500$$

$$= -5625 + 11250 - 500 = 5125$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۲ تا ۷۰)

۱۴۶- گزینه «۱»

(پوار زنگنه قاسم آباری)

چون خط $y = 2$ سهمی را فقط در یک نقطه قطع می‌کند، پس از رأس سهمی عبور می‌کند (بر رأس سهمی مماس است). یعنی $y = 2$ همان

عرض رأس سهمی است. در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ رأس سهمی نقطه

$$\left(-\frac{b}{2a}, \frac{-\Delta}{4a}\right) \text{ است.}$$

$$y_s = \frac{-\Delta}{4a} = 2 \Rightarrow \Delta = -8a \Rightarrow 4^2 - 4m(-3) = -8m$$

$$\Rightarrow 16 + 12m = -8m \Rightarrow -20m = 16 \Rightarrow m = -\frac{4}{5}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۴۷- گزینه «۱»

(سامان اسپهرم)

با توجه به تابع درجه دوم داریم:

$$y = ax^2 + bx - 4$$

$$x = -\frac{b}{2a} \rightarrow -2 = -\frac{b}{2a} \Rightarrow -4a = -b \Rightarrow b = 4a$$

$$y = ax^2 + bx - 4 \xrightarrow{b=4a} y = a(-3)^2 + (4a)(-3) - 4$$

$$\Rightarrow 2 = 9a - 12a - 4 \Rightarrow 2 + 4 = -3a$$

$$\Rightarrow 6 = -3a \Rightarrow a = \frac{6}{-3} \Rightarrow a = -2$$

$$b = 4a \xrightarrow{a=-2} b = 4(-2) \Rightarrow b = -8$$

مطلوب سؤال برابر است با:

$$\Rightarrow a + b = -2 + (-8) = -2 - 8 = -10$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۴۸- گزینه «۱»

(مهمرب بفرایی)

به بررسی تک‌تک گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»: کمی فاصله‌ای

گزینه «۲»: کمی نسبتی

گزینه «۳»: کیفی ترتیبی

گزینه «۴»: کیفی اسمی

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۳)

۱۴۹- گزینه «۱»

(مهمرب بفرایی)

برای به‌دست آوردن نمره هر درس از رابطه (بیشینه) $\times \frac{\text{عددروی نمودار}}{100}$

نمره درس استفاده می‌کنیم:

$$\text{نمره ریاضی} = \frac{80}{100} \times 15 = 12$$

$$\text{نمره تاریخ} = \frac{80}{100} \times 20 = 16$$

$$\text{نمره فلسفه} = \frac{62}{100} \times 16 = 10$$

$$\text{نمره عربی} = \frac{70}{100} \times 20 = 14$$

واریانس اعداد فوق برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{12 + 16 + 10 + 14}{4} = 13$$

$$\sigma^2 = \frac{1^2 + 3^2 + 3^2 + 1^2}{4} = \frac{1 + 9 + 9 + 1}{4} = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری و نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱ و III تا IIII)

۱۵۰- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

با توجه به سؤال داریم:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{10}}{10} = 32/5 \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_{10} = 325$$

حالا باید دو داده ۳۵ و ۴۰ را کم کنیم:

$$x_1 + x_2 + \dots + x_8 = 325 - (40 + 35) = 250$$

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_8}{8} = \frac{250}{8} = 31/25$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۵۱- گزینه «۲»

(عزیز ایاسی‌پور)

یادگار زیربان اصل پارتی دارد، اما خود از آثار زبان پهلوی محسوب می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۴۱ و ۴۳)

۱۵۲- گزینه «۳»

(مجتبی فراهی)

متن از کلیله و دمنه انتخاب شده است که کاربرد دستور تاریخی در متن

دیده می‌شود: «فرق نمی‌کنی» به معنای «تفاوتی قائل نمی‌شوی».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کلمات متضاد: منافع و مضار، بسیار و اندک

گزینه «۲»: حذف فعل: تبعث آن بسیار باشد و انتفاع و استمتاع اندک

(باشد).

گزینه «۴»: لغات عربی: مضار، تبعیت، انتفاع، شافی و ...

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۵۳- گزینه «۴»

(مجتبی فراهی)

موارد مربوط به گزینه «۴»، یعنی موارد «ب» و «د» نادرست است.

«ب»: محتوای نثرهای دوره سامانی بیشتر علمی است و گاهی نثرهای

حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود.

«د»: «التفهیم» از آثار نثر دوره سامانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

۱۵۴- گزینه «۱»

(یاسین موریان)

«تاریخ‌الرسل و الملوک» اثری از «محمدبن جریر طبری» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۵۵- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا علویان)

محتوا و حس و حال غم‌انگیز این بیت که در رثای شهادت امام حسین (ع) سروده شده و مضمونی غم‌انگیز دارد، با آهنگ ضربی و شاد و طرب‌انگیز آن همخوانی ندارد. در سایر گزینه‌ها، تناسب بین محتوا و آهنگ رعایت شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۵۶- گزینه ۲»

(یاسین موریان)

نکته مهم درسی:

هر هجای کشیده، یک هجا حساب می‌شود؛ درحالی‌که دارای دو علامت هجایی (U-) است. در بیت گزینه ۲» «مای» در واژه «بنمای»، یک هجای کشیده است که دو علامت هجایی دارد.

در سایر ابیات، هجای کشیده یافت نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۳۸)

۱۵۷- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا امیری)

مصوت بلند «او» و مصوت کوتاه «ا» نمی‌توانند با هم دیگر حروف اصلی قافیه باشند؛ ولی مولوی براساس علاقه به گویش خاص زادگاه خود، بارها کلماتی مانند «او» و «بگو» را با واژه «تو» هم‌قافیه کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» «حروف قافیه در یک مصوت کوتاه اختلاف دارند و به علت وجود حرف الحاقی (ه بیان حرکت) قافیه آن صحیح است.

گزینه ۲» «تلفظ «سخن»، به صورت «سَخَن» است و با واژه «کُن» قافیه می‌شود.

گزینه ۴» «در صورتی که یکی از کلمات قافیه دارای حرف الحاقی باشد؛ ولی دیگری نداشته باشد، الحاقی در نظر گرفته نمی‌شود: گریان (دارای «ان» الحاقی) و باران (فاقد الحاقی) می‌توانند با هم قافیه شوند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۱۵۸- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا امیری)

«عقل و نقل» تنها قافیه این بیت هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» «نیکو و او / نهاد (سرشت) و نهاد (نهادن)

گزینه ۲» «طاعت و رحمت / پیش و بیش (حق حاجب است)

گزینه ۳» «حمرا و سودا / نیست (انسانی) و نیست (وجود ندارد)

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۱۵۹- گزینه ۳»

(سیر مظهر هاشمی)

بیت «د»: چرخ (فلک - تقدیر) مرا بی‌بهره گذاشت و لقمه را از دهانم برید.

بیت «ب»: توصیه به عزلت و گوشه‌گیری که باعث سربلندی انسان می‌شود.

بیت «الف»: منظور از پیران رویین‌تن، روزگار مکار است.

بیت «ج»: شاعر به وصال معشوق رسیده است و نیازی به روشنائی ندارد، زیرا روی دوست خانه‌اش را روشن کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۶۰- گزینه ۴»

(سیر مظهر هاشمی)

ابیات «الف» و «ج»، هر دو به اخم و گره‌خوردن ابروی یار اشاره دارند و معنی تواضع در بیت «الف»، در معنی اصلی آن به کار نرفته است و تصویری از چهره اخم‌کرده معشوق است!

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۱)

۱۶۱- گزینه ۳»

(شهریار عبدالله)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱» «۱»: غلط (کنش وابسته به آگاهی آدمی است به گونه‌ای که بدون آگاهی انجام نمی‌شود؛ پس یعنی کنش ناخودآگاه نداریم). - غلط (برخی از پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی یعنی خود کنشگر یا دیگران وابسته است؛ پس پیامدی که به اراده دیگران وابسته است هم جزء پیامدهای ارادی است).

گزینه ۲» «۲»: صحیح - صحیح

گزینه ۳» «۳»: صحیح - غلط (پیامد غیرارادی کنش قطعی است؛ زیرا نتیجه طبیعی کنش است).

گزینه ۴» «۴»: صحیح - صحیح

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳ تا ۸)

۱۶۲- گزینه ۲»

(ریحانه امینی)

- شهر تهران: کلان و عینی

- مفهوم آزادی: کلان و ذهنی

- مرور خاطرات دوران مدرسه: خرد و ذهنی

- خودکار آبی گران‌قیمت: خرد و عینی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۶۳- گزینه «۲»

(زینب آذری)

- فرهنگ شیوه زندگی گروهی انسان‌ها است که طی سال‌های متمادی با هم زندگی می‌کنند. آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جامعه در آن اشتراک دارند فرهنگ عمومی است و بخش‌هایی را که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است خرده‌فرهنگ می‌گویند. خرده‌فرهنگ‌ها درون فرهنگ عمومی قرار دارند و اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. به خرده‌فرهنگ‌هایی که با فرهنگ عمومی سازگار هستند، خرده‌فرهنگ موافق و به آن‌هایی که سازگار نیستند، ضد فرهنگ می‌گویند.

- موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند. بنابراین گستره جهان اجتماعی شامل پدیده‌های طبیعی، پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های ماوراءطبیعی می‌شود.

جهان اجتماعی شامل دو دسته پدیده‌های اعتباری و پدیده‌های تکوینی است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غلط - صحیح

گزینه «۲»: صحیح - غلط

گزینه «۳»: غلط - صحیح

گزینه «۴»: غلط - صحیح

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۹، ۲۲ و ۲۳)

۱۶۴- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

نمودار «الف»: بیانگر نگاه عرضی به تاریخ بشر است و در این دیدگاه، هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.

نمودار «ب»: بیانگر نگاه طولی به تاریخ بشر است و در این دیدگاه، عده‌ای از جامعه‌شناسان مانند آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند. دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۶۵- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

- اگر جوامع حقایق را نشانند، به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند، از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

- از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵ و ۵۷)

۱۶۶- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

زن ← انتسابی، ثابت، فردی

ورزشکار ← اجتماعی، متغیر، اکتسابی

ایرانی ← اجتماعی، انتسابی، ثابت

باتقوا ← بُعد نفسانی، ویژگی‌های روانی و اخلاقی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۳، ۶۴ و ۶۷)

۱۶۷- گزینه «۱»

(آزیتا بیدرقی)

گاهی پیامد نوآوری‌های اعضای جهان اجتماعی و گاهی پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است. ← تعارض فرهنگی جهت کسب اعتبار برای خودش به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداخت و اشراف را مصرف‌کننده و سربار جامعه معرفی کرد. ← طبقه سوم در جوامع فئودالی

صرفاً تابع مشاغل انسان‌ها نیست. ← موقعیت اجتماعی

هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند. ← جهان دینی و معنوی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۷)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۷۱- گزینه ۳»

(پرویز وغان)

«إِذَا» هرگاه، هنگامی که (رد گزینه ۴) / «قُرئ القرآن»: (فعل، ماضی و مجهول است) قرآن خوانده شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «فاسْتَمَعُوا لَهُ»: پس به آن گوش فرا دهید (رد گزینه ۱)

در گزینه ۱، «همه» نیز اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.

(ترجمه)

۱۷۲- گزینه ۳»

(ولی بربری - ابهر)

«تَحَدَّثُ»: روی می‌دهد (رد گزینه ۲) / «الأعاصیر»: (مفرد آن «إعصار» است) گردبادها (رد گزینه ۴) / «تُسَخَّبُ»: (فعل مجهول است و باید دقت کنیم که به شکل فعل معلوم ترجمه نشود) کشیده می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۱۷۳- گزینه ۲»

(سید مظهرعلی مرتضوی)

«قَدْ يَطْرَحُ»: گاهی مطرح می‌کند (رد گزینه ۳) / «إِقْتِرَاحاً أَحْسَنَ»: پیشنهاد بهتری (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يَسْقِلُ»: (جمله وصفیه برای اسم نکره است) که آسان می‌کند (رد سایر گزینه‌ها) / «أَشَاوَرَهُ»: با او مشورت می‌کنم (رد گزینه ۴) / «أُرِيدُ»: می‌خواهم (رد گزینه ۳) / «أَنْ أَقُومَ بِ...»: به ... اقدام نمایم (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۷۴- گزینه ۱»

(پرویز هیدریلی)

«لِ»: (در «لِقَاءِ الْكُتُبِ» معنای «داشتن» در زمان حال را می‌دهد (رد گزینه ۳) / «دور»: نقش (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الذَّكْرَةُ»: حافظه (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «قِرَاءَةُ الْكُتُبِ»: خواندن کتاب‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۱۶۸- گزینه ۴»

(آریتا بیدرقی)

عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی ← رسانه‌ها
جهان اجتماعی که واقعیت‌ها و آرمان‌های آن مطابق حق باشد. ← دارای هویت حقیقی
اعضای جهان اجتماعی واقعیت‌ها و آرمان‌های خود را فراموش نکنند و به آن‌ها تعلق خاطر داشته باشند. ← دارای هویت تاریخی
متناسب با هستی‌شناسی توحیدی ← ویژگی دخل و تصرف جهان اسلام در عناصر فرهنگ یونان و روم باستان
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۷، ۹۹ و ۱۰۱)

۱۶۹- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

- اقوام مختلف ایرانی در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.
- جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد.
- حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.
- مستشرقان در واقع به جای بازخوانی و مطالعه، به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵ و ۱۰۸)

۱۷۰- گزینه ۲»

(آریتا بیدرقی)

بازگشت جامعه ایران به هویت اسلامی خود ← علت ظهور جهان اسلام به‌عنوان قلب تپنده بیداری اسلامی
خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان ← معلول قدرت سیاسی و نظامی غرب
ظهور اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ← پیامد الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۸)

۱۷۵- گزینه ۴»

(سیره مهیا مؤمنی)

در گزینه ۴، «ما کُنّا نعرفُ» فعل ماضی استمراری به معنی «نمی‌دانستیم» و «تُصَنعُ» فعل مضارع مجهول به معنی «ساخته می‌شود» است که نادرست ترجمه شده‌اند.

(ترجمه)

۱۷۶- گزینه ۲»

(ولی بربری - ابور)

در گزینه ۲، «مُوْعِدٌ» باید به صورت «مُوْعِدٌ» به کار رود، در این عبارت «التاسعة» نیز که از اعداد ترتیبی است، به درستی ذکر نشده است و شکل درست آن، «التاسعة» (بر وزن: الفاعلة) می‌باشد.

(ضبط مرکبات)

۱۷۷- گزینه ۳»

(ولی بربری - ابور)

با توجه به معنای عبارت عربی (روزگار، دو روز است؛ روزی به سود تو و روزی به زیان تو) گزینه ۳ مناسب است، مفهوم بیت این است که روزگار گاهی به انسان عزّت و بزرگی می‌بخشد و گاهی نیز او را خوار و کوچک می‌کند.

(مفعول ۳)

۱۷۸- گزینه ۳»

(سیره مهیا مؤمنی)

دقت کنید «نون وقایه» هیچ‌گاه با فعل مجهول، فعل لازم و اسم همراه نمی‌شود، بلکه همواره به یک فعل متعدی می‌چسبد؛ زیرا ضمیر «ی» بعد از نون وقایه باید نقش مفعول را برای فعل داشته باشد. در گزینه ۱، «يُضْرَبُ» فعلی مجهول است، در گزینه‌های ۲ و ۴ نیز فعل‌های داده شده، متعدی نیستند و نمی‌توانند مفعول داشته باشند.

(قواعد فعل)

۱۷۹- گزینه ۳»

(پبروز و بان)

تعلّم: فعل ماضی از باب تفعل (فعل برای «التّاس» و مذکر آمده است، پس «ت» حرف زائد باب تفعل است) / يتراحموا: فعل مضارع از باب تفاعل

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشرّف: فعل ماضی از باب تفعل (فعل برای «الشّاب» و مذکر آمده است، پس «ت» حرف زائد باب تفعل است) / تعرّف: مصدر از باب تفاعل

گزینه ۲: تشرّف: فعل مضارع از باب تفعیل (فعل برای «الجامعة» و مؤنث آمده است، پس «ت» حرف مضارعه است) / أتعّلى: فعل مضارع از باب تفاعل

/ يحترم: فعل مضارع از باب افتعال

گزینه ۴: تعلّم: فعل مضارع از باب تفعیل (فعل برای «المدرّسة» و مؤنث آمده است، پس «ت» حرف مضارعه است) / أتعّاون: فعل مضارع از باب تفاعل

(قواعد فعل)

۱۸۰- گزینه ۱»

(پبروز و میررکی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مزرعة» (دوم) مبتدا و موصوف و «الصغيرة» صفتش است.

گزینه ۲: «التلّ» مبتداست که صفت نگرفته است، «منطقة» به عنوان خبر، صفت دارد.

گزینه ۳: «نَحْنُ» مبتدا و یک ضمیر منفصل است که اصلاً موصوف نمی‌شود.

گزینه ۴: «کلّ» مبتداست و هرگز صفت نمی‌گیرد؛ بلکه دائم الإضافة است.

(انواع جملات)

تاریخ و جغرافیا (۱)

۱۸۱- گزینه ۳»

(زهره رامیار)

به‌دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی که در دورهٔ رنسانس (حدود قرن‌های ۱۳ تا ۱۷ م.) در اروپا به وقوع پیوست، به‌تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و شیوهٔ نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد. اساس این شیوه بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.

ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین عبارت‌اند از:

۱- علم تاریخ صرفاً به شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی محدود نمی‌شود، بلکه همهٔ ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری جوامع گذشته را دربرمی‌گیرد.

۱۸۴- گزینه «۴»

(زهر ا دامیار)

تمدن سند به کشاورزی متکی بود و ساکنان این منطقه، در جلگه‌های آبرفتی و حاصلخیز اطراف رود سند، به کشت محصولاتی چون گندم، جو و پنبه و پرورش دام به ویژه گاومیش می‌پرداختند. همچنین نشانه‌هایی از رواج صنعت سفالگری و نساجی در آن منطقه به دست آمده است. وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات موهنجودارو و هاراپا نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر دادوستد داشته‌اند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۸۵- گزینه «۱»

(زهر ا دامیار)

ترتیب زمانی وقایع دوره ساسانیان:

د: شکست قبایل عرب مهاجم به مرزهای ایران توسط شاپور دوم: ۳۲۵ م.

ب: آغاز جنبش مزدک: ۴۹۰ م.

ه: صلح خسرو انوشیروان با روم: ۵۶۱ م.

الف: فتح مصر: ۶۱۹ م.

ج: شکست سپاه ساسانی در جنگ نهاوند: ۶۴۲ م.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۰)

۱۸۶- گزینه «۴»

(زهر ا دامیار)

علم جغرافیا از یافته‌های علوم دیگر استفاده می‌کند و با یک دید همه‌جانبه بررسی‌ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها انجام می‌دهد. این اطلاعات به ما کمک می‌کند دانش ما از محیط پیرامون و سایر مکان‌ها افزایش یابد. این شناخت در جهت بهبود کیفیت زندگی انسان نقش داشته است.

محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید. این نوع شکل‌گیری سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا پیوست ۵، صفحه‌های ۲ تا ۷)

۲- علم تاریخ فقط رویدادهای گذشته را ثبت و نقل نمی‌کند، بلکه زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را نیز بررسی و تجزیه و تحلیل می‌کند.

۳- در تاریخ‌نگاری نوین از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۵)

۱۸۲- گزینه «۲»

(زهر ا دامیار)

پژوهشگران در چند دهه اخیر، به ارتباط تاریخ و جغرافیا بیشتر از گذشته توجه کرده‌اند و دانش جغرافیای تاریخی گسترش بیشتری یافته است. جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها و ... مطالعه می‌کند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۸۳- گزینه «۳»

(زهر ا دامیار)

مردم بین‌النهرین، از جمله سومریان، خدایان متعددی را می‌پرستیدند و اعتقاد داشتند که هر شهر از آن خدایی است. آنان برای خدای شهر خویش پرستشگاه باشکوهی برپا نموده، قربانی‌ها و هدایای بسیار نثارش می‌کردند. آنان معتقد بودند که خدایان، انسان را برای خدمت به خود آفریده است و اگر در این کار کوتاهی کنند، خدایان آنان را با فرو فرستادن سیل و طوفان یا خشکسالی تنبیه خواهند کرد. کاهنان و به ویژه کاهن اعظم که معمولاً از دانش‌های عصر خود مطلع بودند، به عنوان واسطه میان مردم و خدایان عمل می‌کردند و قدرت و ثروت فراوان داشتند. کاهنان، در آغاز، پیشوایی دینی را به همراه فرمانروایی سیاسی بر عهده داشتند، اما سرانجام فرماندهان نظامی، قدرت را به دست گرفتند و حکومت را در خانواده خود موروثی کردند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۶، ۳۹ و ۴۰)

منطق

۱۹۱- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

در گزینه «۴» منظور از کلمه میل، اشتها به غذا است که کاملاً واضح بوده و متوجه معنای اصلی آن می‌شویم. پس امکان برداشت معانی مختلف وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این شب او در دل ما می‌میرد یا شب‌ها او خود را برای ما به کشتن می‌دهد.

گزینه «۲»: «نخواهم گذاشت» در انتهای جمله: اجازه نخواهم داد- قرار نخواهم داد (پا قراردادن روی حق)

گزینه «۳»: ضمیر «وی» می‌تواند به جانشین پیامبر یا به خود پیامبر بازگردد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷)

۱۹۲- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

هر یک از نسبت‌های چهارگانه (تباین / تساوی / مطلق / من وجه) بین دو مفهوم کلی می‌تواند برقرار باشد. بین مفاهیم جزئی نسبتی برقرار نیست. همه مفاهیم چهار گزینه کلی هستند؛ به جز مفهوم «رخش» که مفهومی جزئی می‌باشد. رخس نام اسب رستم، قهرمان اسطوره‌ای شاهنامه است.

(منطق، مفهوم و مضراق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۱۹۳- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

عموم و خصوص من وجه در چهار حالت خود سور جزئی (بعضی) دارد. مثال نقض را زمانی می‌توان طرح کرد که یک قضیه و حکم کلی داشته باشیم. تنها رابطه‌ای که در آن هیچ قضیه کلی وجود ندارد رابطه عموم و خصوص من وجه است.

(منطق، مفهوم و مضراق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۸۷- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

در طرح سؤال و بیان مسئله (گام اول)، پرسش از عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری کشاورزی مطرح می‌شود. این که نوع محصول تابعی از تجارب قبلی کشاورزان است، یک فرضیه است که مربوط به گام دوم است.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۱۰)

۱۸۸- گزینه «۲»

(زهره دامیار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گستردگی کشور ما در عرض‌های جغرافیایی به تنوع آب‌وهوایی منجر شده است.

گزینه «۳»: محل قرارگیری هر مکان نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

گزینه «۴»: مرزهای مشترک سیاسی و موقعیت دفاعی کشور ما اهمیت موقعیت نسبی کشور را نشان می‌دهد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۰)

۱۸۹- گزینه «۴»

(زهره دامیار)

چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.

رشد سریع جمعیت از یک سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است.

نقش هر سکونتگاه با توجه به تغییرات وضعیت جغرافیایی هر منطقه اعم از طبیعی یا انسانی تغییر می‌یابد و در چهره و سیمای آن منعکس می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۸۲ تا ۸۶)

۱۹۰- گزینه «۲»

(زهره دامیار)

نقشه پراکندگی صنایع ایران، عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور را نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است. اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۹۴- گزینه «۴»

(سبا معفرزاده صابری)

هر تعریف مجموعه‌ای از تصورات معلوم است در جهت رسیدن به تصور مجهول که منجر به کسب شناختی جدید نسبت به مفاهیم می‌شود، پس تعریف جامع است. از سویی دیگر استدلال نیز ابزاری برای رسیدن به تصدیق‌های جدید می‌باشد، پس مانع نیست و شامل استدلال نیز می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفهوم جسم شامل جمادات مثل سنگ نیز می‌شود در حالی که سنگ نامی و حساس نیست، پس تعریف شرط جامعیت را ندارد.

گزینه «۲»: بوطیقا در لغت به معنای فن شعر است و تعریف کاملاً صحیح است.

گزینه «۳»: روش متافیزیک (هستی‌شناسی) روش عقلی می‌باشد و نه تجربی. بنابراین تعریف نامرتبب بوده و در نتیجه نه جامع است و نه مانع.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

۱۹۵- گزینه «۱»

(علیرضا تقی‌پور)

تفاوت مدت عمر مفید بین انسان و خودرو، ادعای تمثیل مورد نظر را رد نمی‌کند؛ زیرا ادعا این است که هر دو با کار کردن در طول زمان فرسوده می‌شوند، خواه مدت فرسودگی ده سال باشد خواه هفتاد سال.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: یک استدلال تمثیلی مخالف است که نقد تمثیل محسوب می‌شود.

گزینه‌های «۳» و «۴»: تفاوت‌هایی را میان انسان و خودرو نشان داده‌اند که می‌تواند فرسودگی انسان بر اثر کار را نفی کند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۱۹۶- گزینه «۲»

(علیرضا تقی‌پور)

شکل منطقی قضیه چنین است: «هیچ‌کس به پاسخ گفتن و دیدار یاران سر بر نیارد (= نتواند) کرد.» بنابراین سالبه کلیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیانگر یک جمله امری به علاوه یک شخصیه است. (منظور از آرام جان یک شخص خاص است که می‌توان ضمیر «او» را به جای آن به کار برد. بنابراین موضوع قضیه یک فرد مشخص و جزئی است.)

گزینه «۳»: یک شرطی متصله را در برمی‌گیرد.

گزینه «۴»: مصراع اول جمله سؤالی است و قضیه محسوب نمی‌شود. مصراع دوم نیز شخصیه است. (هر چند از جنبه‌ای اصلاً جمله یا قضیه مستقل محسوب نمی‌شود.)

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۹۷- گزینه «۲»

(نیما جواهری)

بین قضایای B و C نسبت تداخل وجود دارد. در رابطه تداخل نمی‌توان از صدق قضیه جزئی به صدق یا کذب قضیه کلی رسید. بنابراین عبارت اول در صورت سؤال غلط می‌باشد.

بین قضایای A و B نسبت تضاد وجود دارد. در رابطه تضاد نمی‌توان از کذب یک طرف به کذب یا صدق دیگری رسید. زیرا ممکن است هر دو قضیه کاذب یا یکی کاذب و دیگری صادق باشد. بنابراین عبارت دوم در صورت سؤال صحیح است.

بین قضایای C و D نسبت تداخل تحت تضاد وجود دارد. در رابطه تداخل تحت تضاد نمی‌توان از صدق یک طرف به صدق یا کذب دیگری رسید. زیرا ممکن است هر دو قضیه صادق یا یکی صادق و دیگری کاذب باشد. بنابراین عبارت سوم در صورت سؤال صحیح است. توجه کنید که این عبارت بیان نکرده است که حتماً از صدق D به صدق C می‌رسیم؛ بلکه گفته است «امکان صدق» C وجود دارد. در تداخل تحت تضاد اگر یک طرف صادق باشد ارزش دیگری نامعلوم است؛ که بدین معنی است که ممکن است آن قضیه صادق یا ممکن است کاذب باشد.

(منطق، امکانات قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۶)

۱۹۸- گزینه «۳»

(سبا معفرزاده صابری)

قضیه موجبه جزئی می‌تواند عکس دو قضیه باشد: (۱) موجبه کلیه (۲) موجبه جزئی

پس لزوماً نمی‌توان گفت قضیه اصل حتماً موجبه جزئی است. چون امکان دارد اصل قضیه موجبه کلی باشد (رد گزینه ۱).

اگر در عکس صادق «بعضی الف ب است» رابطه «الف» و «ب» عموم و خصوص مطلق باشد به صورتی که «الف» اعم از «ب» باشد، در این صورت هر دو قضیه اصل احتمالی «بعضی ب الف است» و «هر ب الف است» صادق خواهند بود (رد گزینه ۲ و تأیید گزینه ۳).

در شکل سوم این حالت معتبر است و نتیجه شکل سوم جزئی است حتی با دو مقدمه کلی.

گزینه «۳»: از آنجایی که نتیجه قیاس موجبۀ جزئی است و یکی از مقدمات آن موجبۀ کلی، بنابراین در شکل چهارم مقدمه دیگر می‌تواند «موجبۀ جزئی» باشد. اگر یک قیاس شکل چهارم دو مقدمه‌اش موجب باشند حتماً باید اولی موجبۀ کلی باشد وگرنه علامت حد وسط در دو مقدمه منفی شده و شرط دوم اعتبار قیاس رعایت نمی‌شود.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۷)

اقتصاد

۲۰۱- گزینه «۳» (معوری ضیائی)

الف) موارد گزینه‌های «۱» و «۳» نادرست است.

گزینه «۱»: در مبادلات به صورت تهاتری، افراد برای تهیه نیازهایشان، مجبور بودند به ده‌ها نفر مراجعه کنند و ده‌ها مبادله کالا به کالا انجام دهند تا بتوانند کالای مدنظر خود را خریداری کنند. با استفاده از کالاهای پرترفدار این مشکل حل شد؛ بنابراین از تعداد مبادلات کالا به کالا که افراد نیاز بود انجام دهند کاسته شد.

گزینه «۳»: تأمین جا برای محافظت از این کالاها، هزینه نگهداری آن‌ها را افزایش می‌داد که به تولیدکنندگان ضرر می‌رساند.

ب) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب‌وکارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب‌وکارها پرداخت می‌کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۳ و ۹۴)

۲۰۲- گزینه «۴» (ماتره حسنی)

الف) نقطه برخورد دو منحنی عرضه و تقاضا، نقطه تعادل در بازار را نشان می‌دهد که قیمت متناظر با آن، قیمت تعادلی (۴۰ پوند) و مقدار متناظر با آن را مقدار تعادلی (۶۰۰ کیلوگرم) در بازار می‌گویند.

ب) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی (قیمت ۸۰ پوند)، مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود

اگر رابطه «الف» و «ب» عموم و خصوص من‌وجه باشد، در این‌صورت در حالتی که قضیه اصل «هر ب الف است» بوده باشد، قضیه اصل کاذب خواهد بود و فقط در حالتی که قضیه اصل «بعضی ب الف است» باشد، قضیه اصل صادق بوده است (رد گزینه ۴).

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۷ و ۶۹)

۱۹۹- گزینه «۴»

(فرهارد قاسمی‌نژاد)

اگر موضوع قضیه دارای علامت مثبت باشد یا قضیه محصوره است با سور کلی (سالبه کلی / موجبۀ کلی) یا قضیه شخصی است. پس به‌طور قطع نمی‌توان گفت قضیه حتماً محصوره است یا حتماً شخصی است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۰۰- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

شکل دوم هیچ‌گاه نتیجه موجب ندارد؛ زیرا برای این‌که نتیجه قیاسی موجب باشد، نیاز است که هر دوی مقدمات موجب باشند، و از آنجایی که در شکل دوم، حد وسط در هر دو مقدمه محمول است، علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی می‌شود و شرط دوم اعتبار قیاس رعایت نمی‌شود. بنابراین همواره یکی از مقدمات شکل دوم معتبر سالبه و دیگری موجب است، و لذا نتیجه سالبه خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر مقدمه اول قیاس «بعضی د ب است» باشد، چون «ب» جزئی است که در نتیجه نیامده است، پس حد وسط است و نتیجه می‌گیریم که حد وسط در مقدمه اول قیاس در جایگاه محمول است. بنابراین قیاس در این حالت یا شکل اول خواهد بود یا شکل دوم. شکل دوم نمی‌تواند باشد زیرا هر دو مقدمه موجب هستند و باعث می‌شود علامت حد وسط در هر دو مقدمه شکل دوم منفی شود و شرط دوم اعتبار قیاس رعایت نشود. ولی شکل اول معتبر می‌تواند باشد و این حالت ممکن است.

گزینه «۲»: همان‌طور که می‌دانیم «ب» جزئی است که در نتیجه نیامده است، پس حد وسط است و نتیجه می‌گیریم که حد وسط در یکی از مقدمات قیاس در جایگاه موضوع است. بنابراین قیاس ممکن است شکل اول یا سوم یا چهارم باشد (چون نمی‌دانیم این قضیه مقدمه چندم است). ولی

$$\Rightarrow 50 = 12 + \text{سهم دهک نهم} + 22 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{درصد } 16 = 34 - 50 = \text{سهم دهک نهم}$$

$$\text{درصد } 100 = \text{مجموع سهم دهکها}$$

$$\Rightarrow 100 = 22 + 16 + 12 + 11 + 10 + 7 + \text{سهم دهک سوم} + 2 + 3 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{درصد } 5 = 95 - 100 = \text{سهم دهک سوم}$$

ب) جمعیت همه دهکها برابرند و هر کدام ۱۰ درصد جمعیت کشور را شامل می‌شوند. در نتیجه وقتی مجموع جمعیت ۴ دهک برابر با ۳۲ میلیون نفر باشد، جمعیت هر دهک برابر با ۸ میلیون نفر است و کل جمعیت برابر خواهد بود با:

$$\text{میلیون نفر } 80 = 8 \times 10 = 10 \times \text{جمعیت هر دهک} = \text{جمعیت کل جامعه}$$

پ) برای محاسبه شاخص وضعیت توزیع درآمد از روش زیر استفاده می‌شود:

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد}$$

هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و بالعکس، در نتیجه خواهیم داشت:

$$7 = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور B}$$

$$11 = \frac{22}{2} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور A}$$

وضعیت توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک ۷، عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۱۱ است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

۲۰۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

موارد مطرح در صورت سؤال، به‌ترتیب به هر یک از موارد گزینه «۳» اشاره دارد.

(اقتصاد، مقایسه‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۰)

۲۰۶- گزینه «۲»

(مانده هشتی)

الف) میزان ارزش افزوده ایجاد شده در هر مرحله برابر است با:

$$= \text{ارزش افزوده ایجاد شده در هر مرحله}$$

$$\text{قیمت کالا در مرحله قبلی} - \text{قیمت کالا در آن مرحله}$$

$$\text{قیمت کالا در مرحله اول} - \text{قیمت کالا در مرحله دوم} = \text{ارزش افزوده ایجاد شده در مرحله دوم}$$

$$\text{تومان } 2000 = 5000 - 7000$$

دارد. زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگانی که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند درحالی‌که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند. بنابراین در سطح قیمت ۸۰ پوند، بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضایی معادل ۸۰۰ کیلوگرم مواجه است.

$$= \text{مازاد عرضه (کمبود تقاضا) در سطح قیمت } 80 \text{ پوند}$$

$$\text{تقاضا در سطح قیمت } 80 \text{ پوند} - \text{عرضه در سطح قیمت } 80 \text{ پوند}$$

$$\text{کیلوگرم } 800 = 2000 - 1000 =$$

ج) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای معمولی به صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب افزایش در مقدار تقاضای کالای معمولی در هر قیمت می‌شود و کاهش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای معمولی می‌شود.

کالای پست به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد.

بنابراین در این شرایط گوشت سفید یک کالای پست و گوشت قرمز یک کالای معمولی است

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

۲۰۳- گزینه «۲»

(معدنی فیثانی)

مسیر شکل‌گیری پیمان‌ها و سازمان‌های بین‌المللی:

سال وضع قرارداد	نام قرارداد
۱۹۴۴	کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز)
۱۹۴۷	قرارداد گات
۱۹۹۲	پیمان تجارت آزاد (مشهور به پیمان نفتا)

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۴)

۲۰۴- گزینه «۴»

(نسرین پیغمبری)

الف) در جدول شاخص دهکها سهم هر دهک برابر با ۱۰ درصد جمعیت کشور است، در نتیجه: ۳۰ درصد جمعیت برابر است با ۳ دهک و منظور از سه دهک پردرآمد جامعه: سه دهک دهم، نهم و هشتم است.

$$\text{درصد } 50 = \text{سهم دهک هشتم} + \text{سهم دهک نهم} + \text{سهم دهک دهم}$$

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا) + قیمت کالا

$$5000 + (5000 \times \frac{9}{100}) = 5450 \text{ تومان}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۳)

(کتاب آبی)

۲۰۷- گزینه «۴»

- بیکاری اصطلاحی: این نوع بیکاری شامل کسانی می شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست و جو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

- بیکاری فصلی: زمانی اتفاق می افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می دهند، مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان.

بیکاری ساختاری: بیکاری ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

بیکاری دوره ای: بیکاری ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می یابد و به همین دلیل شرکت ها استخدام خود را متوقف می کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۷)

(سارا شریفی)

۲۰۸- گزینه «۲»

برزیل نسبت به ترکیه قهوه را با هزینه فرصت کمتری تولید می کند در نتیجه می توان گفت برزیل در تولید قهوه نسبت به کشور ترکیه، مزیت نسبی دارد.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه های ۷۱ و ۷۲)

(مانند حسنی)

۲۰۹- گزینه «۳»

الف) تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۲۰۰۰:

$$(50 \times 800) + (24 \times 1100) = 40000 + 26400 = 66400 \text{ میلیون ریال}$$

ب) تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۲۰۰۲:

$$(1400 \times 50) + (1600 \times 24) = 70000 + 38400 = 108400 \text{ میلیون ریال}$$

ج) تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۲۰۰۱:

قیمت کالا در مرحله سوم - قیمت کالا در مرحله چهارم = ارزش افزوده ایجاد شده در مرحله چهارم

$$32000 - 30000 = 2000 \text{ تومان}$$

ب) ابتدا باید میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مراحل دوم و سوم را محاسبه کنیم، برای به دست آوردن میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در هر مرحله تنها کافی است قیمت کالا در آن مرحله را در نرخ مالیات بر ارزش افزوده (در اینجا ۹ درصد) ضرب کنیم:

میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

$$7000 \times \frac{9}{100} = 630 \text{ تومان}$$

میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم

$$30000 \times \frac{9}{100} = 2700 \text{ تومان}$$

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در هر مرحله

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبلی -

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم $\Rightarrow$

$$2700 - 630 = 2070 \text{ تومان}$$

راه حل دوم:

قیمت مرحله دوم - قیمت مرحله سوم = ارزش افزوده مرحله سوم

$$30000 - 23000 = 7000 \text{ تومان}$$

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم

$$7000 \times \frac{9}{100} = 630 \text{ تومان}$$

$$7000 - 630 = 6370 \text{ میلیون تومان}$$

ج)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده

میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

$$6370 \times \frac{9}{100} = 573 \text{ تومان}$$

د) برای محاسبه قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده کافی است

میزان مالیات جمع آوری شده توسط فروشنده در هر مرحله را به دست آورده

و به مبلغ کالا اضافه کنیم:

= قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده

۲۱۲- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

تومان $21,000,000 = 350,000 \times 5 \times 12$ = دستمزد سالانه کارگران

$21,000,000 + 2,490,000 + 8,500,000$ = کل هزینه‌های سالانه

تومان $31,990,000$ =

تومان $34,500,000 = 2,300 \times 15,000$ = درآمد کل سالانه

هزینه کل - درآمد کل = سود

تومان $2,510,000 = 34,500,000 - 31,990,000$ = سود سالانه

توجه: اجاره واحد مسکونی مدیر بنگاه جزو هزینه‌های بنگاه محسوب نمی‌شود.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۱۳- گزینه «۴»

(نسرین معفری)

(الف)

بررسی قسمت «الف» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ تولید در این نقطه ناکاراست و نشان‌دهنده این است که کشاورز از منابع خود، بیشترین استفاده را نبرده است.

گزینه «۳»: صحیح است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ تولید در نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید غیرقابل دستیابی است؛ زیرا کشور منابع کافی برای تولید در این سطح را ندارد.

ب) هزینه فرصت حرکت از نقطه A به B ← صرف‌نظر از تولید ۱۰۰ تن گندم ($1000 - 900 = 100$) است.

هزینه فرصت حرکت از نقطه B به C ← صرف‌نظر از تولید ۱۵۰ تن گندم ($900 - 750 = 150$) است.

هزینه فرصت حرکت از نقطه C به D ← صرف‌نظر از تولید ۲۰۰ تن گندم ($750 - 550 = 200$) است.

هزینه فرصت کاشت بیشتر ذرت، افزایشی است چراکه منحنی PPF مقعر نسبت به مبدأ است.

میلیون ریال $96000 = 36000 + 60000 = (1500 \times 24) + (1200 \times 50)$ =

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۲۰۰۲ نسبت به سال ۲۰۰۱:

$100 \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل}}$

درصد $12/9 \approx 100 \times \frac{108400 - 96000}{96000}$ =

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۲۱۰- گزینه «۲»

(مهدی ضیائی)

بالا رفتن نرخ برابری ریال و دلار (نوسانات نرخ ارز)، بر ارزش پول ملی ما اثر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول ملی و در پی آن منجر به تورم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در شرایط تورمی، دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد، روش اول افزایش ظرفیت‌های تولیدی است و روش دوم افزایش واردات است.

گزینه «۳»: برای مقابله با تورم از سیاست پولی انقباضی استفاده می‌شود.

گزینه «۴»: هنگام تورم بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم، به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۰۳)

۲۱۱- گزینه «۴»

(مهدی ضیائی)

برای محاسبه نرخ بیکاری ابتدا باید جمعیت فعال و جمعیت بیکار کشور را به‌دست آورد؛ بنابراین داریم:

جمعیت افراد زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت افراد بالای ۱۵ سال

نفر $1,310,000 = 240,000 - 1,550,000$ =

جمعیت غیرفعال - جمعیت افراد بالای ۱۵ سال = جمعیت فعال

نفر $950,000 = 360,000 - 1,310,000$ =

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

نفر $380,000 = 570,000 - 950,000$ =

حال برای محاسبه نرخ بیکاری طبق فرمول داریم:

درصد $40 = 100 \times \frac{380,000}{950,000} = 100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$ = نرخ بیکاری

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۲۱۵- گزینه «۲»

(تسریع معفری)

(الف)

سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای یک سال = سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال بعد

= نرخ تورم سال سوم

$$100 \times \frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال سوم} - \text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال چهارم (انتهای سال سوم)}}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال سوم}}$$

$$\frac{100}{100} = \frac{3415/5 - x}{x}$$

$$0/1x = 3415/5 - x \Rightarrow 1/1x = 3415/5$$

$$\Rightarrow x = \frac{3415/5}{1/1} = 3105$$

(ب)

$$\text{درصد} = \frac{375}{25} = 15 = \frac{2875 - 2500}{2500} \times 100 = \text{نرخ تورم سال اول}$$

$$\text{درصد} = 8 = \frac{230}{2875} \times 100 = \frac{3105 - 2875}{2875} \times 100 = \text{نرخ تورم سال دوم}$$

(پ) دقت کنید: نرخ تورم در سال دوم کمتر از سال اول شده است؛ یعنی

قیمت‌ها هنوز در حال افزایش است اما با شتابی کمتر از قبل افزایش

می‌یابد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۴)

(ب) با توجه به منحنی مرز امکانات تولید در نقطه کارای E میزان تولید گندم

۳۰۰ تن است و در این نقطه منابع برای تولید حداکثر ۴۰۰ تن ذرت وجود

دارد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۴)

۲۱۴- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

(الف) گزینه‌های «۲» و «۳» نادرست هستند:

- کالای پست کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن افزایش

می‌یابد و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا کاهش می‌یابد.

- کالاهای جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین

یکدیگر می‌شوند و با افزایش قیمت یک کالا، تقاضا برای کالای جانشین

افزایش می‌یابد.

(ب) کارگرانی که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی تولید

می‌کنند: عرضه‌کنندگان نیروی کار - صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها:

تقاضاکنندگان نیروی کار

(ج) تنها عبارت گزینه «۲» در تولید ناخالص داخلی کشور ایران محاسبه

نمی‌شود، زهرا دواطلبانه برای خدمت‌رسانی به بیماران در بیمارستان

مشغول به کار است و بابت این کار پولی دریافت نمی‌کند.

(د) خوش‌بین، نوآور، تیزبین

(ه) غیرمستقیم، غیرمستقیم، مستقیم، مستقیم

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶، ۵۱، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۸۶، ۱۱۹ و ۱۲۰)

آزمون دانش شناختی ۷ فروردین ۱۴۰۲

دانش آموز عزیز!

اگر در آزمون‌های قبلی به سوالات آمادگی شناختی پاسخ داده‌اید از وضعیت پایه آمادگی شناختی خود بر اساس کارنامه آگاهی دارید. در این آزمون برنامه‌های حمایتی ما برای تقویت سازه‌های شناختی ادامه می‌یابد. این برنامه ارائه راهکارهای هفتگی و پایش مداوم دانش شناختی است. لطفاً برای سنجش آگاهی خود به سوالات پاسخ دهید و برای اطمینان از ماهیت راهبردهای آموزشی مورد سوال، پاسخ نامه‌های تشریحی را مطالعه فرمائید.

۲۶۱. کدام گزینه درست است؟

۱. توانایی شناختی ما ذاتی است و نمی‌تواند با تمرین تغییر کند.
  ۲. توانایی شناختی ما تقویت‌پذیر است و می‌تواند با تمرین بهتر شود.
  ۳. هیچ کدام
  ۴. نمی‌دانم
- پاسخ تشریحی:** پاسخ ۲ صحیح است. توانایی شناختی ما یک امر ذاتی و ثابت نیست و تقویت‌پذیر است. با کمک تمرینات هدفمند شناختی می‌توان آنها را ارتقا داد. این تقویت با دو رویکرد توسعه توانایی‌های شناختی با برنامه‌های هدفمند تقویتی و یا یادگیری مدیریت منابع شناختی موجود صورت می‌گیرد. آزمون-های دانش شناختی رویکرد دوم را دنبال می‌کنند. دسترسی به برنامه‌های هدفمند تقویتی در پروفایل کانون شما قرار داده شده است.

۲۶۲. کدام سوال را برای یادگیری مفید می‌دانید؟

۱. "چه چیزی می‌دانم؟" قبل از مطالعه
  ۲. "چه چیزی می‌خواهم بدانم؟" قبل از مطالعه
  ۳. "چه چیزی یادگرفتم؟" پس از مطالعه
  ۴. همه موارد
- پاسخ تشریحی:** پاسخ ۴ صحیح است. برای یادگیری یک مطلب، صرفاً خواندن آن کفایت نمی‌کند بلکه قبل از شروع مطالعه باید تعیین کنید که در رابطه با موضوع موردنظر چه اطلاعاتی از قبل دارید، چه چیزی را نمی‌دانید و هدفتان یادگیری چه مبحثی است و در نهایت پس از مطالعه خودتان را پایش کنید که آیا چیزی که می‌خواستیم را یادگرفتم یا خیر. این سوالات یادگیری شما را هدفمند کرده و فرایند یادگیری را تسهیل می‌کند.

۲۶۳. کدام یک از موارد زیر در مورد آزمون صحیح است؟

۱. موجب آگاهی ما از وضعیت یادگیری خودمان می‌شود.
  ۲. مروری بر مطالب درسی است.
  ۳. باعث افزایش انگیزه برای یادگیری می‌شود.
  ۴. همه موارد
- پاسخ تشریحی:** پاسخ ۴ صحیح است. آزمون اهداف گوناگونی دارد و فقط یکی از اهداف آن ارزیابی است. به جز ارزیابی، آزمون‌ها باعث خودآگاهی ما از وضعیت یادگیری‌مان می‌شود که با توجه به آن می‌توانیم برنامه‌ریزی کنیم که چه مطالبی را باید مجدداً مطالعه کنیم و همچنین بر چه مباحثی تسلط داریم. از طرفی یکی از راه‌های مرور مطالب درسی امتحان گرفتن از خود است و با توجه به نتایجی که می‌گیریم به افزایش انگیزه-مان برای یادگیری هم کمک می‌کند. یکی از انگیزاننده‌های درونی احساس تسلط و پیشرفت در مسیر یادگیری است که آزمون‌های مستمر به خوبی می‌تواند این امکان را در اختیار ما قرار دهد. علاوه بر این مقایسه عملکرد خود با دیگران موجب تقویت انگیزه یادگیری و تلاش می‌شود.

۲۶۴.

کدام مورد به عنوان انگیزاننده مطالعه مفید است؟

۱. خیالپردازی در مورد هدف آینده
۲. پایش مستمر پیشرفت خود بر اثر تلاش
۳. هر دو مورد
۴. هیچ کدام

پاسخ تشریحی: پاسخ ۳ صحیح است. یکی از راه‌های ایجاد انگیزه در خودمان در نظر گرفتن هدفی است که می‌خواهیم به آن دست یابیم و خیالپردازی کردن در مورد آن و تصورش که به آن رسیده‌ایم باعث ایجاد انگیزه در ما و در نتیجه تلاش کردن برای رسیدن به آن می‌شود. دقت کنید که خیال پردازی تا زمانی مفید است که شما را وادار به تلاش می‌کند، وگرنه صرفاً خیال‌پردازی در مورد هدف مفید نیست. همچنین پایش میزان پیشرفت‌مان بعد از هر گامی که در راستای رسیدن به هدفمان برداشته‌ایم نیز به ما انگیزه‌ی ادامه راه را می‌دهد.

۲۶۵.

کدام یک از مراحل زیر برای حل یک مساله / مشکل کمک کننده است؟

۱. نوشتن ابعاد مختلف مساله
۲. نوشتن کلیه راه حل‌های ممکن
۳. ارزش‌گذاری راه حل‌ها
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. حل مسئله گام‌هایی دارد و درست‌ترین راه برای مدیریت یک مشکل نوشتن ابعاد مختلف مسئله، تعیین تمام راه‌حل‌های ممکن و ارزش‌گذاری آن‌ها و در نهایت انتخاب بهترین راه‌حل است. بدون این مراحل، دم‌دست‌ترین راه بدون در نظر گرفتن ارزش آن انتخاب خواهد شد.

۲۶۶.

کدام راه حل را برای مدیریت موانع قابل پیش‌بینی در برنامه‌ریزی مناسب می‌دانید؟

۱. برنامه‌ریزی مجدد
۲. تعیین پاسخ‌های احتمالی قبل از شروع برنامه
۳. انکار مانع
۴. تسلیم شدن در برابر مانع

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. بهترین نوع برنامه‌ریزی آن است که قبل از سازماندهی آن، موانع قابل پیش‌بینی را در نظر بگیریم و با توجه به آن‌ها برنامه‌ای انعطاف‌پذیر و منطقی برای خود داشته باشیم تا در صورت برخورد با این موانع، طبق برنامه‌ریزی قبلی قادر به برطرف کردن آن‌ها و برای مثال جبران ساعات مطالعه‌مان باشیم. در نظر داشته باشید که در موقع برخورد با موانع هیجان مانع یک تصمیم منطقی و درست می‌شود ولی اگر از قبل برای این مانع راه حلی در نظر گرفته باشیم می‌توانید آن را به خوبی مدیریت کنید.

۲۶۷.

کدام مورد موجب سازگاری با شرایط جدید می‌شود؟

۱. استقبال از یادگیری جدید
۲. تلاش برای حفظ منطقه امن اطراف خود
۳. مقاومت به تغییر
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. یکی از راه‌های افزایش سازگاری، پذیرفتن چالش‌های جدید و به دنبال تجربیات جدید بودن است. برای تقویت این مهارت می‌توانید از تغییر عادات زندگی روزمره شروع کنید. برای مثال اگر عادت دارید هر روز یک مسیر را به سمت مدرسه خود طی کنید، یک مسیر جدید را نیز امتحان کنید.

۲۶۸. در شرایط غیر قابل پیش بینی کدام مورد را مفید می‌دانید؟

۱. یادگیری از دیگران
۲. پیدا کردن نکات مثبت شرایط جدید
۳. ارزشمند دانستن خطاها
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. زمانی که شرایط غیرقابل پیش‌بینی به‌وجود می‌آید، باید فرصت یادگیری از تجربه دیگران را غنیمت شمرد، همچنین درس گرفتن از خطاها برای تدبیر اندیشیدن برای شرایط احتمالی مشابه آینده و همچنین توجه به نکات مثبتی که شرایط جدید به وجود آورده است، مفید است.

۲۶۹. کدام گزینه در مورد خواندن چند موضوع درسی در یک روز درست است؟

۱. مناسب نیست چون تمرکز ما را به هم می‌ریزد.
۲. مناسب است چون موجب انعطاف ما در یادگیری می‌شود.
۳. فرقی ندارد
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. یکی از راه‌های افزایش سازگاری و یا انعطاف‌پذیری ذهنی ما، خواندن چند موضوع درسی در یک روز است، تا توانایی انتقال از یک موضوع به موضوع دیگر در ما تقویت شود و بتوانیم با تغییر مبحث، تمرکز کافی را بر مطلب جدید داشته باشیم بدون اینکه ذهنمان درگیر موضوع قبلی باشد. فقط توجه داشته باشید مطالب را نیمه‌کاره رها نکنید و مبحث قبل را تکمیل کرده و سپس سراغ موضوع درسی جدید بروید.